

ÅRSTRYCK
13

Göteborgs konstmuseum
Götaplatsen
412 56 Göteborg

Telefon: +46 31 368 35 00
www.konstmuseum.goteborg.se

ISSN 0432-126X

GÖTEBORGS KONSTMUSEUM
ÅRSTRYCK 2013

Redaktör:
Kristoffer Arvidsson

Medredaktörer:
Isabella Nilsson

Medverkande:
Kalle Andersson
Malin Borin
Margaretha Dahlström
Per Dahlström
Malin Gustafsson
Anna Hyltze
Helena Karlsson
Eva Lekvall
Philippa Nanfeldt
Eva Nygårds
Malin Opperud
Lennart Pettersson
Eva Ranglin
Hossein Sehatlou
Johan Sjöström
Fredrik von Zweigbergk
Petra Waern
Britt-Marie Widén

Grafisk form:
Ingrid Kornbakk

Tryck: Sjuhärads tryckeri, Borås

Göteborgs konstmuseum
Göteborg 2015

ISSN 0432-126X

INNEHÅLL

Förord 7

2013: året i korthet..... 9

Utställningar..... 10

Inlån av konst..... 17

Omhängningar 19

Pedagogik..... 20

Program..... 24

Information och marknadsföring..... 30

Forskning..... 32

Publikationer 35

Bibliotek..... 36

Museibutik 37

Nyförvärv till samlingarna 38

Föremålsregistrering 72

Fotografering 73

Konservering..... 73

Utlån..... 80

Depositioner..... 82

Teknik och säkerhet..... 82

Miljöarbete..... 84

Vänföreningar..... 84

Resor..... 85

Fortbildning..... 88

Medarbetare..... 89

Bokslut 92

Bilaga: Rapport om studieresa till Sankt Petersburg..... 93

FÖRORD

Genom att dokumentera arbetet vid Göteborgs konstmuseum årsvis materialiseras erfarenheter, vilket synliggör, underlättar och förbättrar det framtida arbetet på olika områden inom museet. En genomtänkt dokumentation av omhängningar, ombyggnader, policy- och organisationsförändringar, program och samarbeten gör det möjligt att i efterhand avläsa och utvärdera hur verksamheten förändrats. Årstrycket nedtecknar, tillgängliggör, sammanfattar och strukturerar information om museets verksamhet i syfte att synliggöra museet, dess verksamhet, samling och historia. Sedan museet 2009 återupptog en sedan länge vilande tradition med tryckta årsrapporter är denna den femte i ordningen.

Arbetet med att tillgängliggöra och synliggöra museet är prioriterat från ledningshåll och märks i forskningsavdelningens djupgående studier av museet ur skilda perspektiv, i ombyggnationer och uppdateringar av fastighet och säkerhet, liksom i det internationella samarbetet som under året bland annat möjliggjort en stor presentation av den amerikanske konstnären Bruce Nauman. Tillgänglighet och synliggörande innefattar också satsningar riktade till särskilda målgrupper. Ett uttryck för detta är utställningen *Barna Hedenhös och andra illustrationer av Bertil Almqvist*, som också är ett exempel på museets arbete med ett bredare bildbegrepp. Även det pedagogiska arbetet syftar till ökad tillgänglighet och synlighet av museet. Specialprogram för barn och unga, liksom visningar för personer med demens, har rönt stor uppskattning.

Museets förändrings- och utvecklingsarbete har under året tagit viktiga steg framåt. Utmaningarna är, förutom kravet på omfattande egenfinansiering och en underdimensionerad medarbetarstab, svårarbetade och eftersatta lokaler vilka inte är dimensionerade för nutida verksamhet med de krav som ställs på säkerhet, arbetsmiljö, klimat, utställningskapacitet och logistik. Arbetet för en om- och tillbyggnad av museet har under året fortskridit genom att museichefen tillsammans med medarbetarna tagit fram ett dokument utifrån krav och behov som skall ligga till grund för den förstudie, som företas av kommunen inför ett politiskt beslut i frågan.

Göteborgs konstmuseums verksamhetsidé är följande: Göteborgs konstmuseum skall skapa engagerande och överraskande möten genom att visa samlingarna ur nya perspektiv och låta den samtida konsten ingå i dialog med äldre verk. Verksamheten skall vara angelägen för en bred publik och av internationell kvalitet. Museet skall genom ett varierat utbud av både experimentella och utmanande projekt, vilka knyter an till den samtida debatten, liksom genom breda pedagogiska program befästa sin ställning som en dynamisk, tillgänglig och närvarande aktör.

Jag vill i det sammanhanget avslutningsvis tacka alla de konstnärer, museer, samarbetspartners och besökare, som gör att vi kan realisera vår verksamhetsidé på bästa sätt. Och allra främst samtliga medarbetare som under året med ett gediget och engagerat arbete på olika sätt gjort detta år till ytterligare ett år av goda resultat och framsteg.

Isabella Nilsson
Museichef

Bruce Nauman, Etagerna.

2013: ÅRET I KORTHET

VÄSENTLIGA HÄNDELSER OCH VERKSAMHETS-UTVECKLING

Göteborgs konstmuseum har under 2013 förstärkt sin profil som ett av norra Europas främsta museer för bildkonst. Detta har skett genom ett internationellt utställningsprogram och presentationer av konstnärskap i dialog med samlingarna, ett aktivt arbete med värdskap och ett varierat pedagogiskt utbud, nyförvärv till samlingen samt forskning och ett utvecklat kvalitetstänkande inom museets alla verksamhetsområden. Museet har vidare tydliggjort sin profil och förbättrat logistiken genom ombyggnationer, främst i form av en utvidgad museibutik.

Med utställningen *Bruce Nauman* visades en av de mest inflytelserika konstnärerna idag. Amerikanen Nauman är en pionjär inom konceptkonsten med en lång karriär men har aldrig tidigare visats i större format vid en offentlig institution i Sverige. Med Helene Schjerfbeck visades en av de främsta nordiska konstnärerna från tiden kring sekelskiftet 1900, med ett radikalt förenklat och koloristiskt finstämt måleri.

Utställningsserien *I dialog med samlingarna*, som initierades hösten 2012 och där samtida konstnärer kommenterar äldre verk i samlingen genom konstnärliga ingrepp, har fortsatt i två etapper, den första med Conny Karlsson Lundgren och Helga Steppan, den andra med Johannes Heldén och Johanna Willenfelt. Dessa konstnärliga interventioner har bidragit till att sätta ljuset på samlingarna och synliggöra dem på nya sätt.

Under året har Göteborgs konstmuseum även visat verk av den internationellt uppmärksammade videokonstnären Ștefan Constantinescu i en separatutställning. Under hösten visades museets nyförvärv från de senaste tre åren i en stor utställning i de två övre etagerna samt med verk utspridda i dialog med samlingarna på samtliga våningsplan. Utställningen ingår i ett större arbete som syftar till att synliggöra museets förvärv för allmänheten. Under året visades även utställningen *Barna Hedenhös och andra illustrationer av Bertil Almqvist*, som både var en presentation av en bildskapare – i linje med Göteborgs

konstmuseums ambition att ge plats åt ett bredare bildbegrepp – och en satsning som särskilt riktade sig till barn och unga. Årets utställningar avslutades med Stenastipendiaterna Nathalie Djurberg & Hans Berg samt Patrick Nilsson i Stenahallen.

Ett stort arbete har bestått i att omhänderta samlingen från Wernerska villan, en av Göteborgs förnämsta privata konstsamlingar, skapad av direktören och textilfabrikören Gustaf Werner, vilken testamenterades till Göteborgs Stad och sedan dess förvarats i Wernerska villan. Övertagandet av samlingen innebar att konstverken katalogiserades, genomgick konservering och fotograferades för att publiceras i museets webbkatalog. Ett urval av samlingen presenterades för första gången för allmänheten i utställningen *En dold skatt – konst från Wernerska villan*.

Under året har museets forskningsavdelning, i samarbete med museets intendent, arbetat med en omfattande bok om museets samling. Arbetet har underlättats av den grundforskning som sedan tidigare bedrivits om verk i samlingen. Boken om samlingen planeras i en svensk- och en engelskspråkig utgåva. Vidare har forskningsavdelningen arbetat med ett forskningsprojekt och en forskningsbaserad katalog inför utställningen *En målad historia. Svenskt historiemåleri under 1800-talet*, som gjordes i samarbete med Nationalmuseum i Stockholm och visades vid Göteborgs konstmuseum 2014. Inför utställningen söktes även medel från Kulturrådet för ett pedagogiskt projekt.

Göteborgs konstmuseum var ett av de museer som tidigt anslöt sig till det av Nationalmuseum och Alzheimerfonden startade nationella projektet Möten med minnen, med visningar för demenspatienter och deras anhöriga. Den 28 januari invigdes projektet parallellt på Nationalmuseum och Göteborgs konstmuseum. Projektet ligger i linje med Göteborgs konstmuseums ambition att utveckla den pedagogiska verksamheten med särskilda satsningar riktade mot olika målgrupper. Vidare har museet arrangerat seminarier och föreläsningar i anslutning till utställningar och forskningsprojekt, men också bedrivit programverksamhet i form av konserter, dansuppvisningar, poesiuppläsningar med mera.

Risikanalysarbetet vad gäller säkerhet och klimat har fortsatt, men även mer konkreta om-

byggnationer har genomförts. Utställningssalarna i Etagera har klätts med plywood och gipsskivor för att ge en jämnare och mer funktionell väggyta. Genom att den tidigare så kallade Stenasalen tagits i anspråk som butikutrymme har butiken fått välbehövliga större och tillgängliga ytor för försäljning och lager samtidigt som utrymme i entrén frigjorts. Stenhallen återfinns i den tidigare så kallade Falkhallen.

Utvidgningen av museibutiken ligger i linje med ett pågående arbete med att tydliggöra museets profil och förbättra logistiken för såväl besökare som personal. En större del i detta arbete är den om- och tillbyggnad av museet som planeras till stadens 400-årsjubileum 2021. Göteborgs konstmuseum saknar rum att visa den moderna samlingen och den samtida konsten i och lider även brist på utrymmen för tillfälliga utställningar. Vidare behövs modernisering och utvidgning av personalutrymmen, kontor, verkstäder, transportgångar, hissar, lagerutrymmen och magasin. Syftet med utbyggnaden är också att förstärka museets profil med en tydligare och mer funktionell entré. Under året har museets personal medverkat i behovsformulering inför om- och tillbyggnaden, ett arbete som lett fram till ett underlag för en förstudie.

Såväl museets långsiktiga satsningar på att upprätta dialog med besökare som enskilda utställningssatsningar har gett effekter i positiva kommentarer från besökare och press. Insatser för att nå barn och unga med riktade satsningar fortsätter att ge resultat i besökssiffror. Mycket av det arbete som utförts under året blir synligt för allmänheten först i de projekt som lanseras 2014 medan det långsiktiga förändringsarbetet ger resultat på både kortare och längre sikt.

UTSTÄLLNINGAR

Utställningar är ett av museets fönster mot publiken där nya perspektiv på konst formuleras. Utställningarna ska engagera och stimulera till upplevelser och reflektion. Berättelser om människan, kulturen och samhället formuleras i möten mellan konstverk och konstnärskap. Lektions- och visningsverksamheten utgår i hög grad från aktuella utställningar. En rad verksamhetsområden inom museet medverkar i utställningsproduktionen.

Göteborgs konstmuseum erbjuder ett varierat utställningsprogram med en blandning av äldre och samtida konst, liksom av svensk, nordisk och internationell konst. Museets mål är att varje år visa en större utställning skapad genom internationella samarbeten. Det är vidare en målsättning att göra problematiserande utställningar där resultat från museets forskningsavdelning kommer allmänheten till del.

Göteborgs konstmuseum har ett brett utställningsprogram inom vilket museet riktar sig till olika målgrupper, inte minst till barn och unga genom särskilda pedagogik- och utställningssatsningar. Museet vill också visa samlingarna ur nya perspektiv och låta den samtida konsten gå i dialog med den äldre.

I dialog med samlingarna.
Conny Karlsson Lundgren, våning sex.

I dialog med samlingarna.
Helga Steppan, Hjalmar Gabrielsons självporträttsamling.

Ett uttryck för detta är utställningsserien *I dialog med samlingarna*, där samtida konstnärer kommenterar äldre verk i samlingen genom konstnärliga ingrepp. Denna utställningsserie, som initierades hösten 2012, ger samtida konstnärer tillfälle att kommentera och interagera med de fasta utställningarna. I dialogen mellan samtida konst och samlingen vill museet skapa nya sammanhang och betydelser som tillför både de utställda verken och museet nya dimensioner. Årets deltagande konstnärer var Conny Karlsson Lundgren, Helga Steppan, Johannes Heldén och Johanna Willenfelt.

Årets två stora internationella satsningar var utställningarna *Bruce Nauman* och *Helene Schjerfbeck*, som visade två betydelsefulla konstnärskap från två olika perioder och från skilda delar av världen. Amerikanen Nauman är internationellt en av de mest inflytelserika samtida konstnärerna idag och Schjerfbeck en av de främsta nordiska konstnärerna från tiden kring sekelskiftet 1900.

I DIALOG MED SAMLINGARNA

Conny Karlsson Lundgren och Helga Steppan

Nordiskt sekelskifte 1880-tal våning sex samt Hjalmar Gabrielsons självporträttsamling våning tre 6 april–10 juni

Curatorer: intendent Anna Hyltze och intendent Johan Sjöström

Helga Steppan (f 1976) arbetar med frågor kring deltagande, abstraktion och reproduktion, ofta genom att tänja på gränsen mellan det två- och tredimensionella. I vårens utställning visade hon två nya skulpturer i plexiglas, specifikt framtagna för placering på vägg och golv i Hjalmar Gabrielsons självporträttsamling på Göteborgs konstmuseum. I presentationen ingick också en specialbyggd kamera, dold bakom en spegel, som museibesökarna kunde låna och fotografera med. Verkens gemensamma grund var det utbyte av blickar och roller som präglar både självporträttsamlingen och konstmuseet som plats och idé.

Helga Steppan är utbildad vid Royal College of Art i London, där hon tog examen 2004. Hon bor och arbetar i Malmö. Hjalmar Gabrielsons självporträttsamling donerades till museet 1950. Sam-

lingen rymmer 64 självporträtt av både svenska och utländska konstnärer, från Ivar Arosenius och Isaac Grünewald till Käthe Kollwitz och Kurt Schwitters.

Med utgångspunkt i museets representation av kvinnliga konstnärer verksamma i slutet av 1800-talet presenterade Conny Karlsson Lundgren (f 1974) verket *Aleksa & de Andra*, ett videoverk och en rumsinstallation där frågor kring livsvillkor, tilldelad plats, emancipation och längtan efter andra alternativ stod i fokus. I installationen vävs citat ur korrespondens, arkivmaterial och litteratur samman till en subjektiv omskrivning där betraktaren får insyn i normer och värderingar som denna kvinnliga konstnärsgeneration hade att förhålla sig till och navigera i. Manus för videoverket är skrivet som ett öppet brev och framförs av skådespelaren och transkvinnan Aleksa Lundberg, som med sina personliga erfarenheter utgör en nutida röst. I verket länkas utsagor från olika tider samman och ifrågasätter en struktur som alltjämnt är närvarande.

Conny Karlsson Lundgren är baserad i Berlin och Stockholm och tog sin MFA i Fri konst från Konsthögskolan Valand 2003. Ett huvudspår i hans konstnärskap har varit att genom iscensättningar ifrågasätta normer och konstruktioner kring genus och identitet och påvisa en alternativ tolkning och historieskrivning.

I DIALOG MED SAMLINGARNA

Johannes Heldén och Johanna Willenfelt

Romantiken och Karl XII-hallen våning fem 11 oktober–8 december

Curatorer: intendent Anna Hyltze och intendent Per Dahlström

Johannes Heldéns (f 1978) konstnärskap kännetecknas av ett växelbruk mellan poesi, musik och bildkonst. Han intresserar sig för olika berättande system och strukturer, science fiction, fantasy och entropi. Den platsspecifika installationen *Terraforming* består av text och ljud samt en tredimensionell modell. Verket rör sig i ett poetiskt gränsland där natur möter vetenskapliga hypoteser om möjligheten att förändra miljön på en utomjordisk plats för att efterlikna jordens biosfär i syfte att göra den beboelig för människor. Presentationen rymde även Heldéns diktsamling med samma namn som ges ut i sam-

band med utställningen. Verket visades i anslutning till museets verk från romantiken där det okända utforskas på andra sätt, inte minst genom intresset för den vilda naturen.

Johannes Heldén är baserad i Stockholm och tog sin MFA i Fri konst vid Konsthögskolan Valand 2004.

I installationer skapade av teckning, text och blandmedia bearbetar Johanna Willenfelt (f 1977) material från medicinska arkiv och referenser länkade till litterära, biografiska och historiska källor. De olika delarna flätas samman till visuella collage där textinslagen har en både formmässig och innehållslig funktion. Hennes konst utforskar kontaktytorna mellan kroppen och språket, omgivningen och tingen och hon intresserar sig för potentialen hos den skadade och smärtande kroppen. Verket *SURFACING* är del av ett pågående projekt som undersöker begreppet smärta och dess känslomässiga och politiska kraft.

Johanna Willenfelt är konstnär och doktorand i fri konst på University of Cumbria i Storbritannien.

BRUCE NAUMAN

Etagerna

2 mars–1 september

Curator: Johan Sjöström

Neon, filosofi, våld och clowntortyr. Den legendariske amerikanske konstnären Bruce Nauman visade både klassiska verk och sin senaste installation i en stor utställning på Göteborgs konstmuseum.

Bruce Nauman (f 1941, bor och arbetar i New Mexico, USA) är en av de mest betydande konstnärerna i världen idag och en av få som verkligen spränger gränser med sitt konstnärskap. Han arbetar främst med video, skulptur, grafik, performance och installationer. För utställningen på Göteborgs konstmuseum presenterade han närmare ett tjugotal verk: från det sena 1960-talets experimentella filmverk fram till sitt senaste verk, videoinstallationen *Beschriebene Kombinationen* från 2011.

Flera av Naumans viktigaste konstverk – såsom den niokanaliga videoinstallationen *Anthro/Socio* från 1992 och den blinkande neonskulpturen *Life and Death* från 1983 – mötte här för första gången en svensk publik. Nauman är en pionjär både idémässigt och tekniskt, inte minst genom sitt sätt att arbeta med material och tillvägagångssätt som blivit stilbildande; neon, hologram, interaktiva rum, flerkanaliga videoinstallationer, övervakningskameror, slogans et cetera.

Ofta tar Bruce Naumans verk avstamp i den konstnärliga handlingen och dess gräns mot mänskligt förnuft och medvetande. Inte sällan finns ett stråk av ironi och svart humor. Frågor kring mening, språk, perception, våld samt människans (o)frihet löper som röda trådar genom detta konstnärskap som varit mycket inflytelserikt under nära ett halvt sekel.

I dialog med samlingarna.
Johannes Heldén, våning fem.

Helene Schjerfbeck, Stenahallen.

Utställningen producerades av Göteborgs konstmuseum och åtföljdes av en katalog med förord av museichef Isabella Nilsson samt nyskrivna texter av författaren, dramatikern och professorn i idéhistoria Michael Azar och skribenten och konstkritikern Kim West.

HELENE SCHJERFBECK

16 mars–18 augusti

Stenahallen

Curator: intendent Johan Sjöström

En nyupptäckt målning, vyer över själsliga landskap och intensiva självporträtt med djup svärta och avklarnad stillhet. Helene Schjerfbeck's kompromisslösa konst fortsätter att fascinera. På Göteborgs konstmuseum visades i en stor presentation hennes mest välkända målningar tillsammans med verk som sällan eller aldrig tidigare ställts ut.

Den finlandssvenska målaren Helene Schjerfbeck (1862–1946) räknas idag som en av de mest betydande konstnärerna i Norden. I utställningen ingick närmare hundra verk från det första kända självporträttet, som hon utförde som konstnärligt underbarn i tonåren under sent 1870-tal, fram till ett av de allra sista som hon målade som 84-åring i Sverige kort före sin död. Vid sidan av självporträtten visades också ett stort antal stilleben, landskap och porträtt. Ett av verken – ett flickporträtt från 1920-talet – har aldrig tidigare visats i Sverige.

Helene Schjerfbeck levde ett relativt tillbakadraget liv och har ofta beskrivits som skygg och bräcklig. Utställningen visar dock på det kompromisslösa och modiga i hennes gärning och konstnärskap. Hon gick sin egen väg i en tid då konsten i hennes hemland helst skulle vara fosterländsk och mytologisera det finska. Hon blev allt djärvare med åren; ungdomsårens tekniskt perfekta naturalism gick via en personlig franskinfluerad symbolism mot komplexitet genom förenkling och reducering. Schjerfbeck strävade efter att reducera uttrycket i en koncentration på det nödvändiga och avgörande. 150 år efter konstnärens födelse framstår hennes konst som en helt egen och unik bildvärld. Detta ville Göteborgs konstmuseum lyfta fram med utställningen.

Helene Schjerfbeck arrangerades i samarbete med Ateneum i Helsingfors och Prins Eugens Walde-

marsudde i Stockholm. Utställningen åtföljdes av en rikt illustrerad katalog med texter av Leena Ahtola-Moorhouse, Annabelle Görgen-Lammers, Petja Hovinhoimo, Anja Olavinen och Marie Christine Tams.

EN DOLD SKATT – KONST FRÅN WERNERSKA VILLAN

Stenahallen 7 september–17 november

Curator: intendent Per Dahlström

Med utställningen *En dold skatt – konst från Wernerska villan* presenterade Göteborgs konstmuseum för första gången konsten från en av Göteborgs förnämsta privatsamlingar.

Samlingen skapades av direktör Gustaf Werner (1859–1948) i hans hem, Wernerska villan på Parkgatan 25 i Göteborg. Werner testamenterade samlingen och villan till Göteborgs Stad som använder Wernerska villan för representation. För att garantera säkerheten för de värdefulla verken i samlingen och låta dem komma allmänheten till del införlivades Wernerska samlingen i Göteborgs konstmuseum under 2013. Samlingen, som består av 128 verk, utökade Göteborgs konstmuseums redan framstående samling av sekelskifteskunst med många verk av hög kvalitet. Övertagandet av samlingen innebar också att konstverken katalogiserades, genomgick konservering och fotograferades för att publiceras i museets webbkatalog.

I utställningen visades ett urval av omkring femtio verk, bland annat ett stort antal målningar av Werners favoritkonstnär Bruno Liljefors men även målningar av flera andra av det sena 1800-talets mest upphöjda konstnärer som Per Ekström, Nils Kreuger, Carl Larsson och Anders Zorn. Tyngdpunkten ligger på svensk konst men samlingen innehåller även verk av utländska konstnärer från olika tider som Nikolaj Bogdanov-Belskij, Gustave Courbet, Albert Edelfelt, Jan Fyt och Edvard Munch.

Wernerska villan är en av Göteborgs mest påkostade 1800-talsvillor och uppfördes 1889 av Carl och Emma Wijk efter arkitekten Adrian Petersons ritningar. Affärsmannen och textilfabrikören Gustaf Werner övertog Wernerska villan 1915. Gustaf Werner, som donerade pengar till många olika verksamheter, var redan tidigare en av museets mest

generösa donatorer. Hans första donation till Göteborgs konstmuseum var Rembrandts *Riddaren med falken* 1921. Den bildade ”upptakten till ett tjugårigt dundrande kalas”, som dåvarande museichefen Axel L Romdahl senare uttryckte det. Samarbetet med Gustaf Werner gjorde att Göteborgs konstmuseum kunde vidga sina samlingar med företrädesvis äldre utländsk konst och verk av moderna franska mästare. Bland Werners donationer under 1920- och 1930-talet finns Paris Bordones *Jupiter och Io*, Jacob Jordaens *Satyren i bondens hus*, Claude Monets *Bygata, Vétheuil*, Paul Cézannes *Allé* och Henri Rousseaus *Landskap med vattenkvarn*. Tillsammans med de under 2013 överförda verken från Wernerska villan gör dessa gåvor honom till en av de viktigaste donatorerna i museets historia.

Utställningen var ett samarbete med Higab som fram till 2013 förvaltat konstsamlingen.

ȘTEFAN CONSTANTINESCU

Nedre etaget 21 september 2013–2 februari 2014

Begär, moral, våld och svek i Europa i början av 2010-talet. Göteborgs konstmuseum visade en separatutställning med den svensk-rumänske Ștefan Constantinescu (f 1968) med fokus på hans skoningslösa och internationellt hyllade filmtrilogi *Troleibuzul 92* (2009), *Middag med familjen* (2012) och *Sex stora fiskar* (2013). Det är tre filmiska verk som sammanfattar de frågeställningar som bildat tematik i hans konstnärskap och där frågor kring individens isolering och ansvar konsekvent flätas in.

Gemensamt för de tre filmerna är att de berättar om ansvar, moral, identitet och relationer i Europa i början av 2010-talet. I trilogins gestaltningar av människors handlingar och val utforskar konstnären de oftast vardagliga scenerna utifrån begrepp som empatilöshet, egoism, alienation och aggressivitet på skilda nivåer. I *Troleibuzul 92* blir passagerarna på en spårvagn i Bukarest ofrivilliga åhörare av en mans mobilsamtal med sin fru där han hotar att döda henne. *Middag med familjen* utspelas i familjen Christianssons stilrena våning i Göteborg, där den perfekta familjefasaden håller på att rämna. I *Sex stora fiskar* ställs två unga svenska studenter med utlandsstipendium inför ett moraliskt dilemma när deras granne erbjuder dem en påse med sex levande fiskar.

Filmerna visades i en för ändamålet uppförd biografliknande miljö, ritad av arkitekten Alex Axinte på byrån studioBASAR i Bukarest som bland annat även ritat Rumäniens paviljong på biennalområdet i Venedig. Allt fler konstnärer intresserar sig för biografen som rum för möte med konsten. Konstnärliga verk med rörlig bild görs både för filmvisning och för installation i utställningar, samt för att visas på festivaler och distribueras på olika sätt. Detta är en utveckling som utställningen vill uppmärksamma och reflektera över.

Konstnären och filmaren Ștefan Constantinescu är född i Rumänien och har examen från Kungl. Konsthögskolan 1998. Han fick sitt

En dold skatt – konst från Wernerska villan, Stenahallen.

Ștefan Constantinescu, Nedre etaget.

internationella genombrott vid Venedigbiennalen 2009 och är i dag bosatt och verksam i Stockholm och Bukarest.

Till utställningen producerade Göteborgs konstmuseum en illustrerad katalog med text av den rumänska skribenten Simina Neagu. Utställningen visades parallellt med Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg som hade Rumänien som tema.

NYFÖRVARV – NYA VERK I SAMLINGARNA

Mellanetaget och övre etaget, Skulpturhallen, våning fem och sex

21 september 2013–2 februari 2014

Curator: intendent Anna Hyltze

Från rundpingis och dekonstruerade solnedgångar till subversiva aktioner mot rasism och ”graffitimatör” i ull. Under hösten gavs ett unikt tillfälle för besökarna att se ett stort urval av de dryga trehundra verk som museet förvärvat de senaste tre åren. Senast museet visade ett urval sentida förvärv var nämligen 2010.

Göteborgs konstmuseum har alltsedan grundandet förvärvat samtida konst och inte varit främmande för nya konstnärliga uttryck. Museets samling, som idag omfattar omkring 65 000 verk, är i ständig förändring. Göteborgs konstmuseum köper kontinuerligt in verk av konstnärer med anknytning till Norden och med ett särskilt intresse för de yngre. Nyförvärven visades i en större presentation på övre etaget och de löpte samtidigt som en röd tråd genom museets publika samlingar. Med denna presentation ville museet ge besökarna ingångar till enskilda konstnärskap och aktuella tendenser i konsten men även visa att förvärven görs i relief till den befintliga samlingen och har tydliga kopplingar till densamma. Utställningen kan ses som ett led i det fortsatta arbetet att tillgängliggöra samlingen på olika sätt. Parallellt visades en webbutställning med en komplett redovisning av alla förvärv från de senaste tre åren.

Under dessa tre år har samlingarna vuxit med 250 verk av 64 konstnärer, fördelat på 30 kvinnor och 34 män. Därutöver ingick även 128 verk från Wernerska villan, en donation som tillföll Göteborgs Stad 1958 och som under året införlivades i Göteborgs konstmuseum. Utställningen rymde

verk av Eric Bünger, Trinidad Carrillo, Ingrid Eriksson, Carolina Falkholt, Martin Gustavsson, Annika von Hausswolff, Hannaleena Heiska, Nanna Hänninen, Lisa Jeannin och Rolf Schuurmans, Jonathan Josefsson, Jukka Korkeila, Monika Larsen Dennis, Maria Lindberg, Eva Löfdahl, Elina Merenmies, Per Mårtensson, Ellen Nyman, Fredrik Raddum, Lars Siltberg, Marie Sjölander, Ola Åstrand med flera.

BARNA HEDENHÖS OCH ANDRA ILLUSTRATIONER AV BERTIL ALMQVIST

Kabinetten våning fem 27 november 2013–23 februari 2014

Curator: intendent Anna Hyltze

Känner du till familjen Hedenhös? De bodde för nära fyra tusen år sen på den lilla ön Stockholmen mitt i sjön Mälaren. Det var pappa Ben, mamma Knota och barnen Sten och Flisa. Till familjen hörde också hunden Urax, hästen Hårfagre och kossan Mura. Hedenhösarna var väldigt förtjusta i att resa och upptäcka så de gav sig ofta ut på ur-spännande och ur-roliga äventyr...

Så introducerade Bertil Almqvist (1902–1972) sina uppfinningsrika karaktärer i bildberättelserna om stenåldersfamiljen Hedenhös. Handlingen var förlagd till stenåldern men hade även referenser till dagsaktuella händelser. Almqvist var mycket intresserad av politik, idrott och historia, något som också kom att prägla böckerna om familjen Hedenhös. På sina resor runt om i världen möter familjen historiska personer och välkända monument i en fantasifull omskrivning utan linjär kronologi.

Få illustratörer har som Bertil Almqvist så kongenialt kombinerat text och bild i sin teckningskonst. Ordleken, rimmen och de underfundiga anakronismerna har tillsammans med hans drivna linjeföring i tusch blivit ett välkänt signum. När den första boken om familjen Hedenhös gavs ut 1948 var Almqvist redan en etablerad tecknare med en mångsidig produktion bakom sig. Hans inrikespolitiska satirer *På Tapeten* publicerades en gång i veckan i *Aftonbladet* (1933–1968) och hans dagsverser, under signaturen Trallgöken, var ett stående inslag i *Stockholms-Tidningen*. Almqvist var en ivrig förespråkare för högertrafik och ritade även den tiger

som illustrerade kampanjen En svensk tiger som inleddes i början av andra världskriget.

I utställningen visades originalillustrationer till böckerna om *Barna Hedenhös* och den tecknade tv-produktionen jämte ett urval av Almqvists satiriska veckokommentar *På tapeten*. I den lekfulla scenografin kunde besökarna slå sig ner och spela några av de många spel som Almqvist skapade, fördjupa sig i hans böcker eller upptäcka vad som gömmer sig bakom titthålen.

Utställningen väckte stor uppmärksamhet i press och media i samband med SVT:s julkalender och genom bokförlaget Bonniers beslut om återtagande av samlingsutgåvan av *Barna Hedenhös*. Utställningen visade hur Bertil Almqvists skildringar av familjen Hedenhös idag framstår lika mycket som ett uttryck för femtioalets värderingar kring genus, etnicitet och tekniska landvinningar som en bildberättelse om stenåldern. Presentationen åtföljdes av ett program riktat till barn med jullovs- och sportlovsaktiviteter, skapande helgverkstäder och sagostunder. I museielektioner för barn och unga fördes samtal kring historieskrivning, makt- och privilegierat perspektiv och vikten av att se och tolka bilder.

STEN A OLSSONS KULTURSTIPENDIUM 2013

Nathalie Djurberg & Hans Berg

Patrick Nilsson

Stenahallen 5 december 2013–12 januari 2014

Kosmisk celldelning med suggestiv musik mötte våldsamma kalendrar med månadens misshandel. 2013 års Stenastipendiater tog plats på Göteborgs konstmuseum; konstnären Patrick Nilsson och konstnärsduon Nathalie Djurberg & Hans Berg. I utställningen visade Patrick Nilsson en rad verk på papper samt en installation på golvet med svarta och vita brickor uppställda i ett mönster. Nathalie Djurberg & Hans Berg hade premiär för videoverket *The Black Pot*, som visades i en specialbyggd kub där bilden projicerades på alla sidor.

Sedan grundandet 1996 har Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur delat ut ett stort antal stipendier till personer som arbetar inom konst, musik, scenkonst och design. Vidare har stiftelsen lämnat bidrag till ett antal forsknings- och kulturprojekt i Västsverige. 2013 erhöll konstnären Patrick Nilsson samt konstnärsduon Nathalie Djurberg & Hans Berg stipendium om 150 000 kronor var.

Motiveringarna löd: "Patrick Nilssons bilder är omsorgsfullt detaljerade gestaltningar av grymma sagor om oss själva. I destillerad form möter vi människans hjälplöshet inför sig själv. När empatin lidit nederlag och det existentiella valet nedmonterats till seger över den Andre. Konstnärens verk tar ofta formen av en moralitet, ett allegoriskt sedelärande skådespel, en tablå med, eller i vissa fall utan människor där naturen och miljön i sig signalerar en närvarande fara och ett latent

Nyförvärv – nya verk i samlingarna, Mellanetaget.

Barna Hedenhös och andra illustrationer av Bertil Almqvist, våning fem.

våld. Det till synes oförargliga och ibland lekfulla blir vid en närmare granskning en plågsam redovisning av människans omänsklighet och han låter också naturen anta rollen av ett tvetydigt väsen, förmedlat i stämningar med träd i disciplinerade raka, ogenomträngliga kolonner eller utrerade molnformationer. För sin undersökande gestaltning av människans dubbelhet och i detta relationen till begrepp som ond och god, natur och kultur, tilldelas Patrick Nilsson stipendium för 2013 från Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur."

"Nathalie Djurberg & Hans Berg är ett konstnärspär. Inte som Gilbert & George eller Jane & Louise Wilson eller ens Elmgreen & Dragset. Inte så konvergenta, mera komplementära. Var och en vet vad den andre ska göra. Animation och musik är två olika uttryck men de förenas likväl i sina gemensamma arbeten i en symbios där ingetdera kan avvaras, utan att samspelets helhet – och tvetydighet – går förlorad. Efter flera års projicerat samarbete transformerar sig nu deras filmer ut i rummet, blir till tredimensionella skulpturer, installationer och, på sätt och vis, scenografier. Här möts de på samma scen, här beträder de samma okända mark och söker sig vidare i det de själva kallat en 'produktiv skräck'. Djurberg & Berg tillhör idag de mest uppmärksammade – och därmed mest utsatta – konstnärerna på den internationella konstscenen. Men deras 'brutala ömsinhet' gör sig inte alltid i strålkastarsken. Deras verk har en intimitet som inte skriker, utan samtalar, med var och en av oss, en i taget. När man inbillar sig att man har allting klart för sig, kan man lyckligtvis köra filmen en gång till. Bara för att konstatera att man fått allting om bakfoten. För ett konstnärskap i ständig utveckling tilldelas Nathalie Djurberg och Hans Berg stipendium för 2013 från Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur."

INLÅN AV KONST

Göteborgs konstmuseum har under verksamhetsåret 2013 lånat in 440 verk till utställningar från museer, gallerier, stiftelser, företag och privatpersoner. Verksamheten kräver en upparbetad logistik och ställer specifika krav på klimat och säkerhet. Nedan följer en redogörelse för inlån av verk till tillfälliga utställningar som öppnat och/eller avslutats under året.

STEN A OLSSONS KULTURSTIPENDIUM 2012

Per Agélii, Mattias Nilsson och Cajs von Zeipel

8 december 2012–3 februari 2013

Antal deltagande konstnärer: 3 (I Mattias Nilssons del av utställningen visades också konstverk av Erik Jeor och Martina Hoogland Ivanow som båda var inbjudna av Mattias Nilsson.)

Antal verk: 10

Antal långgivare: 7

Långgivare var Västerås konstmuseum, Andréhn-Schiptjenko, Stockholm samt utställande konstnärer.

KLARA KRISTALOVA

1 september 2012–3 februari 2013

Antal verk: 49 skulpturer, 103 teckningar, collage och akvareller samt två skissböcker

Antal långgivare: 19

Långgivare var ATP (Artist Pension Trust), Köln, Alison Jacques Gallery, London, The Zabłudowicz Art Trust, Middlesex, Emmanuel Perrotin Gallery, Paris, Moderna Museet, Bonniers Konsthall och Galleri Magnus Karlsson, Stockholm, 11 privata långgivare från Sverige och internationellt samt från konstnären. I utställningen visades även verk från Göteborgs konstmuseums samling.

AUGUST STRINDBERG

24 november 2012–24 februari 2013

Antal verk: 5 målningar, 57 fotografier

Antal långgivare: 4

Långgivare var Strindbergmuseet, Stockholm samt tre privata långgivare. I utställningen visades även verk från Göteborgs konstmuseums samling.

BRUCE NAUMAN

2 mars–1 september 2013

Antal verk: 16, skulpturer/installationer, screentryck, videoinstallationer, litografier och filmer

Antal långgivare: 9

Långgivare var S.M.A.K. Stedelijk Museum voor Actuele Kunst, Gent, Artists Rights Society and Electronic Arts Intermix, New York, Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk, Hamburger Bahnhof, Berlin, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Hamburger Kunsthalle, Konrad Fischer Galerie, Berlin, Nordea Norway Art Collection samt en privat långgivare.

HELENE SCHJERFBECK

16 mars–18 augusti

Antal verk: 91

Antal långgivare: 33

Långgivare var Moderna Museet, Stockholm, Ateneum, Helsingfors, Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse, Helsingfors, Didrichsens konstmuseum, Helsingfors, Konststiftelsen Merita, Helsingfors, Åbo konstmuseum, Stiftelsen Åbo Akademi, Sara Hildéns konstmuseum, Tammerfors, Tavastehus konstmuseum, Hämeenlinna, Österbottens Museum, Vasa, Gösta Serlachius Konststiftelse, Mänttä, Björneborgs konstmuseum, Pori, Västra Nylands landskapsmuseum, Ekenäs samt privata långgivare i Sverige och Finland. I utställningen visades även verk från Göteborgs konstmuseums samling.

I DIALOG MED SAMLINGARNA

Helga Steppan och Conny Karlsson

6 april–9 juni 2013

Antal verk: 2 (Helga Steppan: skulptur, interaktivt verk; Conny Karlsson: installation med pigmentprintar och HD-video)

Antal långgivare: 2

Långgivare var konstnärerna.

ȘTEFAN CONSTANTINESCU

21 september 2013–2 februari 2014

Antal verk: 3

Antal långgivare: 1

Långgivare var konstnären.

I DIALOG MED SAMLINGARNA

Johannes Heldén och Johanna Willenfelt

11 oktober–8 december 2013

Antal verk: 2 (Johannes Helldén: skulptur, blandteknik, text, akvarell och ljud; Johanna Willenfelt: installation, text, ljud och screentryck)

Antal långgivare: 2

Långgivare var konstnärerna.

Patrick Nilssons verk i *Stena Olssons Kulturstipendium 2013*, Stenahallen.

Konstpedagog Emelie Arendorff
Runnerström håller barnvisning på
våning fem.

**BARNA HEDENHÖS OCH ANDRA
ILLUSTRATIONER AV BERTIL ALMQVIST**

27 november 2013–23 februari 2014

Antal verk: 93

Antal långgivare: 2

Långgivare var privata ägare. I utställningen visades även verk från Göteborgs konstmuseums samling.

**STEN A OLSSONS KULTURSTIPENDIUM 2013
Nathalie Djurberg & Hans Berg
Patrick Nilsson**

5 december 2013–12 januari 2014

Antal deltagande konstnärer: 3

Antal verk: 9 (Nathalie Djurberg & Hans Berg: DVD-instrallation; Patrick Nilsson: konst på papper – gouache, torrpastell/blyerts/kol, litografi och skulptur)

Långgivare var Uppsala konstmuseum, Galleri Giò Marconi, Milano, privata långgivare samt konstnärerna. I utställningen visades även verk från Göteborgs konstmuseums samling.

I två tillfälliga utställningar, *En dold skatt – konst från Wernerska villan* och *Nyförvärv*, visades under året 122 konstverk ur Göteborgs konstmuseums samling:

**EN DOLD SKATT
– KONST FRÅN WERNERSKA VILLAN**

7 september–17 november 2013

Antal konstnärer: 20

Antal verk: 43

NYFÖRVÄRV

21 september 2013–2 februari 2014

Antal konstnärer: 38

Antal verk: 79

UTSTÄLLNINGSTURNÉ

Jan Lööf – bildmakaren visades på Dunkers kulturhus, Helsingborg 7 september 2012–13 januari 2013.

OMHÄNGNINGAR

Liksom tillfälliga utställningar är hängningar av samlingen ett fönster mot publiken där museets verksamhet och samling förmedlas. Då museet förfogar över samlingar från 1400-tal till nutid, svenskt och internationellt och olika medier från grafik, teckning, måleri och skulptur till fotografi, video och installationer, finns stora möjligheter att låta den samtida konsten föra dialog med den äldre.

Ett urval av museets stora samling hänger alltid framme i salarna med sina skilda delar som holländskt och flamländskt 1600-tal, 1700-tals-samlingen, Düsseldorfmåleri, romantiken, dansk guldålder, den franska samlingen, Fürstenbergska galleriet, det nordiska 1880- och 1890-talsmåleriet, Göteborgskolorismen med mera. Genom omhängningar med oväntade möten och alternativa urval vill museet anlägga nya perspektiv på konsten. Omhängningar görs också i samband med utlån då egna eller inlånade ersättningsverk tillfälligt kan hängas upp. Eftersom museet lider brist på utrymmen för större tillfälliga utställningar används ofta Etagera, där den moderna samlingen annars visas, för utställningar. Då den moderna samlingen saknar ett fast utrymme har det varit angeläget att på andra sätt aktivera denna del av samlingen. Intendent Per Dahlström har varit ansvarig för omhängningarna.

Hösten 2013 gjordes en omhängning av Aroseniusrummet (sal 26). Utställningssalen hette ursprungligen Brödrarummet och inrymde, förutom Ole Kruses stora verk *Livets träd* (1909–1918), medeltid och tidig renässans tillsammans med verk av Ivar Arosenius, Nils Blommér och David Lundahl, donerade av skeppsredaren Werner Lundqvist. Namnet kommer av att rummet ursprungligen skapades med utgångspunkt i ett brödraskap där såväl museiintendent Axel L Romdahl som Kruse och Lundqvist ingick. I början av 1990-talet flyttades den äldre konsten ner till våning fem och sedan dess visas enbart verk av konstnärer i bohemkretsen kring Ivar Arosenius i denna sal. Hit hör framförallt Ole Kruse och Gerhard Henning men också Fritz Bange. Till kretsen räknas också den ofta avporträtterade skådespelerskan Ester Sahlén.

Den nya hängningen innebar framförallt att flera av Arosenius akvareller byttes ut mot ett antal

av hans oljemålningar. Omändringen i rummet innebar också att den bullrande ventilationsanläggningen bakom Ole Kruses stora målning kunde avlägsnas. Även Kruses porträtt av Werner Lundqvist fick i samband med omhängningen en plats i rummet.

Sällskapet Bröderna bildades av Lundqvist tillsammans med Kruse och några av deras grannar i stadsdelen Örgryte 1905. Brödraskapet, som var inspirerat av Arts & Crafts-rörelsen, uttryckte ett starkt intresse för medeltiden och hantverket. Under 1920- och 1930-talet präglade Brödraskapet och Lundqvists donationer märkbart museets fasta utställningar.

I övrigt har endast mindre omändringar i museets fasta utställningar genomförts under 2013. På grund av ett stort utlån av Bruno Liljefors-målningar gjordes under året ingrepp i gestaltningen av i Fürstenbergska galleriet. I sal 19 hängdes en vägg, som tidigare dominerats av Liljefors, om med verk av franska impressionister ur den Fürstenbergska samlingen. Detta gav hela rummet en annan karaktär som påminner om att paret Fürstenberg inte bara samlade på nordisk konst. I samlingen finns även ett antal verk av franska och tyska konstnärer. De verk som hängdes fram i sal 19 var två oljemålningar av Albert Lebourg, *Från Seines strand* (1886) och *Landskap* (ca 1886), Jean-François Raffaëlli *Boulevard i Paris* (ca 1888) samt Leon-Augustin Lhermites *Höslåtter* (ca 1870–1902).

I Karl XII-hallen (sal 15) på våning fem har en omhängning förstärkt salens karaktär av rum för akademiskt historiemåleri genom att Nils Forsbergs *Akrobatfamilj inför cirkusdirektören* (1878) och Peder Severin Krøyers *Messalina* (1881) flyttats till denna sal. Det 1800-talsmåleri av konstnärer från Konstnärsförbundet, som tidigare var placerade här, har antingen flyttats till våning sex, som Hanna Paulis porträtt av konstnärsvännen Venny Soldan-Brofeldt (1886–1887), eller, som Carl Larssons målning *Lilla Suzanne* (1886), hängts i trappan på väg upp till våning sex.

PEDAGOGIK

Göteborgs konstmuseum bedriver en bred pedagogisk verksamhet med allmänna visningar, lektioner för besökande skolklasser, uppsökande verksamhet, bokade gruppvisningar, specialvisningar och projekt för unga. Under 2013 har verksamheten utvidgats med flera nysatsningar.

NYA SATSNINGAR

Möten med minnen – visningar för demenspatienter och deras anhöriga

Göteborgs konstmuseum var ett av de museer som tidigt anslöt sig till det av Nationalmuseum och Alzheimerfonden startade nationella projektet Möten med minnen. Den 28 januari invigdes projektet parallellt på Nationalmuseum av Drottning Silvia och på Göteborgs konstmuseum

Generationsmöte. Konstpedagog Alexander Lindblom håller visning i Skulpturhallen.

Konstpedagogerna Alexander Lindblom och Emelie Arendorff Runnerström demonstrerar en konstloppa i Göteborgs konstmuseums tält under Kulturkalaset.

av Stefan Sauk och premiärvisningar hölls på ett flertal museer i landet. Syftet med visningarna är att höja patientens livskvalitet och genom intellektuell stimulans träna upp hjärnans förmåga i samtal om konsten. Den 6 maj arrangerade Göteborgs konstmuseum, Alzheimerfonden, Silviahemmet och Nationalmuseum ett utbildningstillfälle för pedagoger verksamma inom Göteborgs Stads kulturförvaltnings verksamheter och i Västra Götalandsregionen, där metodik och erfarenheter kring Möten med minnen presenterades.

Kulturfestivalen för äldre i centrum

Under stadsdelen Centrums kulturfestival för äldre under tio dagar i november var temat generationsmöten. På Göteborgs konstmuseum arrangerades bland annat ett generationsmöte där unga och äldre diskuterade konst inom ramen för Mitt konstmuseum, generationsteater och en programpunkt med Hiphopkollektivet och den 99-åriga rapparen Greta.

Samarbete med Skolbio

Under våren genomfördes ett samarbete med Skolbio med lärarvisning av filmen *Tavlan*, följt av museilektioner.

Stor satsning på Barnens kulturkalas

Inför Kulturkalaset den 13–18 augusti valde Göteborgs konstmuseum att göra en stor satsning på Barnens kulturkalas, med eget tält och aktiviteter tisdag till söndag under alla kalasets öppettimmar. Det var ett sätt att nå delvis andra familjer än de som i vanliga fall kommer till museet. En av aktiviteterna lockade även ungdomar upp till cirka tjugo år. Museet öppnade också för knattevisningar före öppettid, vilket visade sig bli en succé.

Omprioriteringar

De tidigare Familjevisningarna under lördagar lades ner på grund av litet publikunderlag. Visning & verkstad behölls däremot men under en annan rubrik: Höra & göra. En ny form är ett stående interaktivt inslag för barn i större utställningar. Till Bruce Nauman-utställningen utformades en ”konstloppa”

med frågor och uppgifter att lösa i utställningen och till *Helene Schjerfbeck*-utställningen ett korsord. Syftet var att få yngre besökare att dröja kvar längre i utställningarna och upptäcka dessa på ett lustfyllt sätt, samt att öppna för samtal mellan barn och deras medföljande vuxna.

Pedagogiskt projekt inför En målad historia

Med stöd av Statens kulturråd påbörjades under året ett tvåårigt projekt som innebär pedagogisk metodutveckling med ny dialogbaserad teknik, vilken lanseras under utställningen *En målad historia. Svenskt historiemåleri under 1800-talet*, som öppnar i februari 2014. Projektets syfte är att införliva nya interaktiva och tekniska lösningar för att uppgradera museets pedagogiska verktyg och ge möjlighet till i synnerhet ungdomars direkta delaktighet och påverkan av museets verksamhet. Satsningen syftar också till att stärka kompetensen inom den pedagogiska avdelningen och frigöra tid och resurser för metodutveckling. En viktig målsättning är att museet ska ta ett steg vidare i arbetet med att integrera tekniska och interaktiva lösningar för att öka möjligheterna till delaktighet och fördjupning.

Värdskap

Värdar bemannade *Helene Schjerfbeck*-utställningen, samt i något begränsat omfång *En dold skatt – konst från Wernerska villan*. Därmed var värdskapet inne på sitt tredje år, och uppfattas nu av många besökare som ett förväntat och positivt inslag. Under *Schjerfbeck*-utställningen lanserade museet kortare utställningsintroduktioner som hölls av värdarna vid fasta tidpunkter. Detta visade sig uppskattat över förväntan. Allt fler besökare föredrar dessa kortare utställningsintroduktioner framför den längre, traditionella visningsformen.

Praktikant och PRAO-elev

Den pedagogiska verksamheten tog emot en praktikant från Kulturprogrammets femte termin under åtta veckor under oktober–november, samt en praktikant från årskurs 9 under en vecka i december.

Textskrivning

Philippa Nanfeldt och konstpedagog Freja Holmberg skrev verkstexter till utställningarna *Helene Schjerfbeck*, *En dold skatt* samt *Nyförvärv*.

Övriga noteringar

Under året märktes en ökad efterfrågan från Göteborg & Co på visningar för utländska researrangörer och resejournalister. Fokus är genomgående den nordiska sekelskifteskunsten. Specialpresentationer för utländska gäster gjordes även i andra sammanhang, däribland en föreläsning om museets kommande utställningar för International Women’s Club den 5 februari. Museet presenterades för gäster från American Swedish Institute i Minneapolis den 22 oktober.

DEN PEDAGOGISKA VERKSAMHETEN I SIFFROR

- Skollektioner: 557 varav 334 lektioner med verkstad eller speciallektion
- Bokade vuxengrupper: 146
- Allmänna visningar: 180
- Utställningsintroduktioner: 224
- Bebisvisningar: 14
- Syntolkade visningar: 8
- Möten med minnen: 11
- Visning & verkstad/Höra & göra på söndagar: 34
- Familjevisning: 17
- Lovaktiviteter: 10
- Mitt konstmuseum: 17
- Vuxenworkshop (för allmänheten och bokade): 5
- Lärarfortbildningar, studiebesök av studenter: 9
- Kurstillfällen för Folkuniversitetet: 3 kurser, 30 tillfällen

Lektioner

Lektioner med verkstadsdel och andra längre lektionspass erbjöds endast Göteborgsskolor. Samtliga lektioner för Göteborgsskolor finansierades av Göteborgs kulturnämnd. Övriga skolor betalade 350 kr för en 45-minuterslektion. Under året erbjöds följande lektioner för förskola till och med gymnasium och folkhögskola:

Lektioner i samlingarna under en avgränsad period: Knattevisning för de yngsta, Symboler i konsten – med och utan verkstad, Ockulta symboler, Sverige i konsten, Svenskt – bilden av Sverige, Normen mot väggen, Myter nu och då, Klädkoder och modeflugor, Det var en gång... och Tavlan

Konstnärligt skapande under Mitt konstmuseum.

Konstpedagog Philippa Nanfeldt håller visning i Fürstenbergska galleriet under Möten med minnen.

(båda i samarbete med Skolbio och filmen Tavlan), Den nakna sanningen... eller?, Säger modet vilka vi är? – med och utan verkstad, Jag får en känsla – med verkstad, En sko på huvudet? Hattjakt, sago-stund och modistworkshop, Obekvämt, Barna Hedenhös – Julkalenderspecial!, Kortfilm på museet – obehaglig bio!

Baslektioner i samlingarna: Detaljjakt, Barn i konsten, Gott och blandat, Bildanalys, Gott och blandat, Kvinnligt och manligt i konsten, Renässans, barock och rokoko, Romantik och realism, Modernism, Nutida konst.

Lektioner i tillfälliga utställningar: Bland fabler, urskog och sagoväsen – med och utan verkstad, På Strindbergs tid, Bild- och diktverkstad – Titta i lupp! (*August Strindberg*), I huvudet på Bruce Nauman, Smorda ord (*Bruce Nauman*), Helene Schjerfbeck: ”Nästa Söndag ska jag måla en svart prick bättre”, Porträtt på nytt sätt! (*Helene Schjerfbeck*-utställningen), Djur, natur – och människa (*En dold skatt*) – med och utan verkstad.

Bokade vuxengrupper

Helene Schjerfbeck och *En dold skatt* lockade flera konstföreningar och företag att boka. Populärt var också visningar i Fürstenbergska galleriet eller ”highlights”, medan ett fåtal bokade visning i *Bruce Nauman*.

Allmänna visningar, familjevisningar, bebisvisningar och syntolkade visningar

Visningar ägde rum i de större tillfälliga utställningarna och i samlingarna, däribland sommarens allmänna visningar för turister i Fürstenbergska galleriet, då även på engelska lördag och söndag. I *Helene Schjerfbeck* ersattes allmänna visningar av världens introduktioner på vardagar och en film i hörsalen på helger.

Visning & verkstad på söndagar, lovaktiviteter
Många familjer återkom vid flera tillfällen under

samma utställning. Under våren var verksamheten rubricerad utifrån den utställning den knöt an till. Under hösten valdes rubrik utifrån teknik, vilket visade sig locka fler.

Fortbildning för lärare, studiebesök av studenter
För tredje året i rad genomfördes undervisning med föreläsning och seminarieuppgift för studenter på Kulturprogrammets andra termin under april.

Mitt konstmuseum

Verksamheten för ungdomar i åldern 13–24 år på deras fritid är väl etablerad och lockar 10–15 ungdomar under träffarna varannan onsdag klockan 17–19. Vid de flesta träffar kommer någon eller några nya, medan många är stammar som inte missar något tillfälle. Innehållet är en blandning mellan teori och praktik, ofta med en samling till fika i Studion då det aktuella ämnet presenteras på bildskärm. En konstnärsledd workshop med en konstnär som är aktuell på museet, till exempel i utställningsserien *I dialog med samlingarna*, är ett återkommande inslag.

Följande träffar ägde rum: Svenskhet i konsten. Hur förmedlas bilden av Sverige?, 6 feburari, Stadsvandring. Arkitektur, symboler och performance, 20 februari, Funderar du på att bli konstnär? Studenter från stadens konstskolor berättar, 27 februari, Videokonst. Bruce Nauman-utställningen, workshop, 6 mars, Gatukonst. Besök på Röda Sten, graffiti-workshop, 20 mars, Praktisk workshop i Studion. Ett längre pass under påsklovet, 3 april, Konstnärsledd workshop: Conny Karlsson Lundgren, 17 april, Undergången – katastrofer, förfall och samhällskollaps i konsten, 18 september, Mitt konstmuseum möter Dynamo, Göteborgs stadsmuseum, 2 oktober, Klassiska tekniker – måleri, 16 oktober (alla åldrar), Moderna tekniker – film, ljud, performance, installation, 30 oktober, Generationsmöte: Kan konst förändra?, 31 oktober, Konstnärsledd workshop med Trinidad Carrillo, 13 november (alla åldrar), Inför *En målad historia* – Mitt konstmuseum blir testpanel för en ny interaktiv teknik till en kommande utställning, 27 november, Symboler – Konsten, Disney och Hollywood , 11 december (alla åldrar).

Öppen verkstad för vuxna

Några av Mitt konstmuseums träffar öppnades för alla åldrar.

PROGRAM

SEMINARIER

Perspektiv på samlingar. Ett seminarium om konstmuseer och samlingar

Hörsalen 29 april

Medverkande: Kristoffer Arvidsson, forskningsledare vid Göteborgs konstmuseum, Jeff Werner, professor i konstvetenskap vid Stockholms universitet, Hans-Olof Boström, professor emeritus i konstvetenskap, fil. dr Ludwig Qvarnström, vikarierande universitetslektor i konstvetenskap vid Lunds universitet, fil. dr Camilla Hjelm, universitetslektor i konstvetenskap vid Stockholms universitet.

Seminariet tog sin utgångspunkt i iakttagelsen att dagens konstmuseer verkar på en global marknad där de tävlar om publikens och sponsorer-nas gunst samtidigt som det offentliga tagit ett kliv tillbaka. Hur påverkar dessa förändringar samlandets inriktning? Vad händer när samlingen växer och blir större än vad som är hanterbart inom befintliga strukturer? Ser vi idag början till upplösningen av konstmuseet som idé – en idé om att samla ett brett urval från alla tider och ordna det på en plats utanför tiden – eller går konstmuseet in i en ny fas där samlingen får förnyad aktualitet då den görs tillgänglig via webben? Vad gör konstmuseerna med sina samlingar och vad gör samlingarna med konstmuseerna? Vad styr förvärven vid ett museum? Hur påverkar donationer en samlings inriktning och struktur? Samlingen är inte bara en uppsättning artefakter utan också en mental bild. Hur formar samlingen museets identitet – dess image och självbild?

Seminariet var en uppföljning av forskningsprojektet och boken *Skiascope 5. Fådda och försmådda. Samlingarnas historia vid Göteborgs konstmuseum* som gavs ut 2012. Moderator Kristoffer Arvidsson inledde seminariet. De fyra föreläsarna var inbjudna att tala utifrån sina under-sökningar i numret. Werner talade om samlingar och samlande, Boström om Fürstenbergska galleriet, Qvarnström om Hjalmar Gabrielsons själv-porträttsamling och Hjelm om samlingen av konst på papper. Seminariet avslutades med en paneldiskussion.

FÖREDRAG VID GÖTEBROGS KONSTMUSEUM

Strindberg som målare och fotograf

Olle Granath, konstkritiker och museiman
Hörsalen 16 januari

Museets finansiering, företagsträff med Konstmuseets Vänner

Isabella Nilsson
Skulpturhallen 19 mars

Helene Schjerfbeck's två världar

Leena Ahtola-Moorhouse, intendent vid Ateneum i Helsingfors
Hörsalen 10 april

Presentation och bakgrund till inköp av skulpturen Kyssen av Monika Larsen Dennis inför bolagsstyrelse Ernströmsgruppen

Isabella Nilsson
Skulpturhallen 11 april

Vilken konst förvärvar Göteborgs konstmuseum till sina samlingar?

Isabella Nilsson, museichef, Göteborgs konstmuseum
Hörsalen 9 oktober

Isabella Nilsson föreläste om vad, hur och varför Göteborgs konstmuseum förvärvar konst till sina samlingar.

Förvärven bakom kulisserna. Nya utmaningar i bevarandearbetet

Malin Borin, målerikonservator, Göteborgs konstmuseum
Hörsalen 23 oktober

Bortom myter och anekdoter. Om den internationella konstnärskolonin i Grez-sur-Loing och dess historieskrivning

Fil. dr Alexandra Herlitz, universitetslektor i konst-

och bildvetenskap vid Göteborgs universitet
Hörsalen 20 november

FÖREDRAG FÖR KONSTMUSEETS VÄNNER

Vårens konstkurs hade tema ”Att tänka och skapa nytt – om ateljéer, verkstäder och kolonier som konstnärligt kreativa miljöer” med följande föredrag i Hörsalen:

Nästa söndag skall jag måla en svart prick bättre. Om Helene Schjerfbeck och att gå sin egen väg

Intendent Philippa Nanfeldt
19 februari

”Run from fear – fun from rear.” Om Bruce Naumans konst

Enhetschef Anna Hyltze
26 februari

”Mål och mening i vår färd...” Om konstnärers resande, sökande och flykt genom tiderna

Konstpedagog Freja Holmberg
5 mars

Mästaren och hans verkstad. Om ateljéer och konstfabriker från Rembrandt till Andy Warhol

Konstpedagog Anders Svensson
12 mars

Att måla och leva tillsammans. Om de skandinaviska konstnärskolonierna i Skagen, Varberg och Rackstad

Intendent Per Dahlström
19 mars

Alltid ljust

Visning av Jan Garnet och Göran Gunérs film *Alltid ljust* som ingår i forskningsprojektet Ljusår och som görs i samarbete med Göteborgs konstmuseum, Carl Larsson-gården och Nationalmuseum, filmvisningen

introducerades av enhetschef Anna Hyltze
26 mars

Helene Schjerfbeck och konstnärskolonierna

Intendent Eva Nygårds
9 april

Höstens konstkurs på temat ”Museet med den levande samlingen”
med följande föredrag:

Från giftiga cyanotypier till rosa moln. Fotografiska spår bland Göteborgs konstmuseums nyförvärv

Intendent Johan Sjöström
30 september

Nakenhet i konsten. Varför så mycket naken konst, och varför så konstig nakenhet?

Konstpedagog Alexander Lindblom
7 oktober

Akrobatfamiljen som världsresenär. Om utlån av konstverk från Göteborgs konstmuseum

Intendent Eva Nygårds
14 oktober

I dialog med samlingarna. Konstnärliga ingrepp, reflektioner och stilla samspel

Intendent Anna Hyltze
21 oktober

Folkslivskildringar eller socialt reportage? Från Johan Fredrik Höckert till Lars Tunbjörk

Koordinator Britt-Marie Widén
4 november

Önd konst/god konst? Om den goda smaken, den stora viljan och den onda hänryckningen

Konstpedagog Freja Holmberg
11 november

Från medeltida språkband till nutida löpsedelskonst. Det skrivna ordet i konsten

Intendent Philippa Nanfeldt
18 november

FÖREDRAG UTANFÖR GÖTEBORGS KONSTMUSEUM

Invigningstalare vid en utställning med Magnus Wallin

Isabella Nilsson
Kristianstads museum, Kristianstad 26 februari

Registrering och katalogisering på museer

Föremålsregistrator Kalle Andersson
Göteborgs universitet 14 maj

Föreläsning och seminarium inom kursen Det kommuniserande rummet som ges vid Kulturvetarprogrammet.

Museisamlingar, artefakter och självbilder

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson
Nationalmuseum, Stockholm 12 juni

Kristoffer Arvidsson var inbjuden av Nationalmuseum:s forskningsavdelning att hålla en öppen föreläsning om olika perspektiv på museisamlingar.

Staden jag drömmer om – mitt Göteborg om 20 år

Isabella Nilsson
Offentligt tal vid Speakers Corner, Brunnsparken, Göteborg 18 augusti

I dialog med samtiden och historien. Förändringsarbete vid Göteborgs konstmuseum

Isabella Nilsson
Nordiska folkhögskolan, Kungälv 19 november

Ruta ett, en serieteckning blir till

Isabella Nilsson
Västerås konstmuseum, Västerås 21 november

Riskanalysarbete på Göteborgs konstmuseum

Konservator Petra Waern
Samlingsforum, Riksantikvarieämbetet, Värmlands museum, Karlstad 21 november

Riksantikvarieämbetets årliga samlingsforum arrangerades i samarbete med Värmlands museum i Karlstad och årets tema var God samlingsförvaltning. Programmet innehöll 18 talare från Sverige, England, Norge och Nederländerna. Sammanfattningsvis presenterades olika metoder för att strukturera arbetet med museisamlingar och hur olika arbetsprocesser kan åskådliggöras och kvalitetssäkras. Konservator från Göteborgs konstmuseum presenterade tillsammans med WSP-Group det riskanalysarbete som museet utvecklat under fem år.

PERFORMANCE OCH FILM

Performance av skulpturelever från Dômens konstskola

Våning fem och sex 21 februari

Alltid ljust

Hörsalen 20 mars
Premiärvisning av Jan Garnet och Göran Gunérs film *Alltid ljust* som ingår i forskningsprojektet Ljusår och som gjorts i samarbete med Göteborgs konstmuseum, Carl Larsson-gården och Nationalmuseum. Filmvisningen introducerades av Jan Garnet, etnolog och teknikhistoriker.

Bruno Liljefors. Med egna ord

Hörsalen 6 november
En film av Anders Hanser från 2005 om konstnären Bruno Liljefors, mest känd för sina ofta dramatiska natur- och djurmotiv.

SAMTAL

Voyeur: i språkets våld – ett samtal om Bruce Nauman

Samarrangemang med Göteborgs förening för filosofi och psykoanalys

Moderator: Johannes Nordholm

Etagerna 22 maj

Kroppens gränser, språkliga loopar, existensens grymhet. Bruce Naumans konst utmanar psykoanalysens och humanismens frigörelseprojekt med matematisk precision. Dess avskalade konceptualism utgör ett våldsamt angrepp på betraktarens sinnen och illusioner. I ett samtal med filosofiska utgångspunkter placeras Nauman i beröring med psykoanalysen och en samtida konstförståelse.

MUSIK/TEATER/DANS/LYRIK

The Sound of Seven Voices

Sång: Jenny Gustafsson, Stina Sofia Koistinen, Lina Larsson, Marie Nilsson, Hannah Shermis, Hannah Tolf och Karin Verbaan

Våning fem och sex 30 januari

Mobil konsert med studenter från Improvisationslinjen på Högskolan för scen och musik. Sju sångerskor framförde egna kompositioner och improvisationer i samklang med museets utställningar och med utgångspunkt i rummets visuella särart.

Sounding Map – Track

Konsert med Kurdistan National Art Ensemble och Malvakvartetten – kompositör Hardi Kurda

Ensemble: Kurdistan National Art Ensemble – Twana Khorsheed Mohamed, violin och kemanche, Khalil Abdulla Saeed, oud, Sarwar Qadir Mohamed, zarb och Malvakvartetten – Linnea Hällqvist, violin, Knapp Brita Pettersson, violin, Maria Jonsson, viola, Khabat Abas – Cello (gäst-musiker)

Samarrangemang med Ministry of Culture and Art, Kurdistan, Medborgarskolan Göteborg, IKAN organisation (International Kurdistan Artists Network)

Olika platser i museet 17 april

Musiken framfördes i museets olika salar där publiken följde tonerna genom museets samlingar.

Ellen Sjö Sander, marimba

Konsert med musik av Keiko Abe, *Ancient Vase* (1987), Aiko Fukushima, *Dance of Words* (2011), Ellen Lindqvist, *Scorned as Timber Beloved by the Sky* (2003), Anna Eriksson, *Mar-Im-Ba* (2013, uruppförande) samt Erik Jensen, *Wood Peace* (2013)

sal 25 våning sex 6 november

Kulturnatta

Vernissage för *I dialog med samlingarna: Johannes Heldén, Johanna Willenfelt* våning fem och sex

Göteborgs Indiekör Skulpturhallen, ”Monica Milocco och Cecilia Milocco med musiker möts någonstans mellan dans, ord och ton”, musik: Lars Kvensler, violin våning fem

Uppläsning med Karin Brygger och Homeira Tari våning fem

11 oktober

Föreställningen, konserten och uppläsningen gjordes vid två tillfällen under kvällen.

VERNISSAGER

I dialog med samlingarna: Conny Karlsson Lundgren och Helga Steppan

Nordiskt sekelskifte 1880-tal våning sex samt Hjalmar Gabrielsons självporträttsamling våning tre 5 april

Invigningstal av enhetschef Anna Hyltze samt tal av de deltagande konstnärerna

I dialog med samlingarna: Johannes Heldén och Johanna Willenfelt

Romantiken och Karl XII-hallen våning fem 11 oktober

Invigningstal av museichef Isabella Nilsson

Bruce Nauman

Etagerna 2 mars

Välkomsttal av museichef Isabella Nilsson, invigningstal av Philippe Van Cauteren, museichef, Ste-

delijk Museum voor Actuele Kunst (S.M.A.K.), Gent, Belgien, utställningen presenterades av intendent Johan Sjöström

Helene Schjerfbeck

Stenahallen 16 mars

Välkomsttal av museichef Isabella Nilsson, invigningstal av skådespelaren Stina Ekblad, utställningen presenterades av intendent Johan Sjöström

En dold skatt – konst från Wernerska villan

Stenahallen 7 september

Välkomsttal av museichef Isabella Nilsson, invigningstal av Anneli Hulthén, kommunstyrelsens ordförande i Göteborg, utställningen presenterades av intendent Per Dahlström

Ştefan Constantinescu

Nedre etaget 21 september

Invigningstal av museichef Isabella Nilsson, utställningen presenterades av intendent Johan Sjöström

Nyförvärv – nya verk i samlingarna

Mellanetaget och övre etaget, Skulpturhallen, våning fem och sex 21 september

Invigningstal av museichef Isabella Nilsson, utställningen presenterades av intendent Anna Hyltze

Barna Hedenhös och andra illustrationer av Bertil Almqvist

Kabinetten, våning fem 27 november

Välkomsttal av museichef Isabella Nilsson, invigningstal av Staffan Wennerlundh, 1:e bibliotekarie Härlanda, utställningen presenterades av intendent Anna Hyltze

Sten A Olssons Kulturstipendium 2013: Nathalie Djurberg & Hans Berg och Patrick Nilsson

Stenahallen 5 december 2013

Välkomsttal av museichef Isabella Nilsson, invigningstal av Margita Björklund, Stenastiftelsens donationsråd

SPECIALVISNINGAR

Studiebesök av Skagens museum

Visning av Helene Schjerfbeck, Bruce Nauman och samlingarna
Intendent Anna Hyltze och intendent Johan Sjöström
8 april

Pressvisning West Pride

Presentation av Conny Karlsson Lundgrens verk *Aleksa & de Andra*
Intendent Anna Hyltze
24 april

Visning av Dialog i samlingarna – Conny Karlsson Lundgren och Helga Steppan

Kulturförvaltningens konstförening
Intendent Anna Hyltze
22 maj

Förhandsvisning för Konstmuseets Vänner i Göteborg

Nyförvärv – Nya verk i samlingarna
Intendent Anna Hyltze
20 september

Visning för Barnboksbildens Vänner

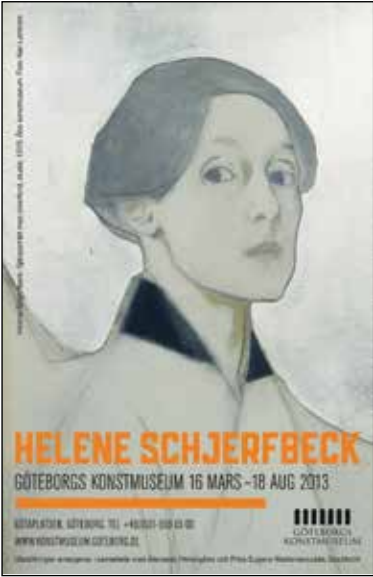
Barna Hedenhös och andra illustrationer av Bertil Almqvist
Intendent Anna Hyltze
5 december

INFORMATION OCH MARKNADSFÖRING

För att nå ut med museets verksamhet till olika publikgrupper arbetar Göteborgs konstmuseum aktivt med marknadsföring i ett flertal kanaler. Avdelningen för information och marknadsföring består av en informatör och en marknadsförare vilka ansvarar för planering och genomförande av kampanjer vid större utställningar, marknadsföring av museets samlingar, programverksamhet och övrig riktad verksamhet. Avdelningen arbetar även med intern information, ansvarar för museets webbplats samt presskontakter och annonsering.

Annons för utställningen **Bruce Nauman**.

Annons för utställningen **Helene Schjerfbeck**.

Media

Kontinuerlig bevakning av Göteborgs konstmuseums synlighet i media görs av företaget Opoint. Opoint rapporterar om alla inslag om museet i tidningar och etermedia. Även blogginlägg och övrig webbpublicering rapporteras. Under 2013 publicerades 409 artiklar om Göteborgs konstmuseum. Fördelningen på artiklar i olika typer av press ser ut enligt följande: Storstadspress (89), prioriterad landsortspress (168), landsortspress (101), fackpress (38) och populärpress (13). Exempel påorstadspress som bevakat museet under året är *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Metro* och *Svenska Dagbladet*. Utöver antal artiklar i tryckt press har Göteborgs konstmuseum också haft 440 digitala träffar.

Annonsering

Annonsering har bland annat skett i dagspress, magasin inom konst och kultur samt mot turism. Exempel på annonsering i dagspress är *Göteborgs-Posten*, *Metro*, *Dagens Nyheter* samt *Svenska Dagbladet*. Inom kategorin populärpress har Göteborgs konstmuseum annonserat i *Konstperspektiv*, *Nöjesguiden* och *Paletten*. Inom övrig press/turism har museet annonserat i *Resmål*, Turistkartan Göteborg, Stena Lines turistkarta samt *Kupé*. Göteborgs konstmuseum syns även i ett antal kalendarier och guider som goteborg.com, Svenskt kulturarv, *Artlover*, Konst i Göteborg, GP Guiden samt Konstkalendern.

Webbplats

Under 2013 hade Göteborgs konstmuseums webbplats 91 588 unika träffar. Detta kan jämföras med de två föregående årens antal unika träffar som låg på 84 793 för 2011 och 110 350 för 2012. Antalet besökare till hemsidan har alltså minskat något sedan föregående år men ligger ändå högre än för 2011.

Marknadsföring

Marknadsföring av årets nio utställningar innefattade utskick av vernissagekort, digitala nyhetsbrev, digitala utskick till högskolor och universitet inom

området konst och kultur, inlägg på Facebook, uppdatering av webbplats och plasmaskärm i entrén samt annonsering i dagstidningar och riktade magasin. Under året har 574 programpunkter riktade till allmänheten marknadsförts främst på hemsida och plasmaskärm men även genom inlägg på Facebook samt i viss mån genom annonsering. Under utställningarna *Helene Schjerfbeck*, *Bruce Nauman* och *En dold skatt – konst från Wernerska villan* genomfördes extra satsningar gällande information och marknadsföring.

Helene Schjerfbeck

Utställningen marknadsfördes utomhus med fasadvepa, en kampanj i lokaltrafiken, eurosizeaffischer i centrum samt plasmaskärmar på Landvetter flygplats. I tryckta medier marknadsfördes utställningen i *Göteborgs-Posten*, *Metro*, dagstidningar i Västra Götalandsregionen, *Konstperspektiv*, *Kupé*, *Paletten*, Sverigeturen, What's On samt *Resmål*. Utställningen *Helene Schjerfbeck* marknadsfördes även via distribution av flyer och affischer till bibliotek och kulturhus i Göteborg, skyltning på Göteborgs turistbyrå och samarbete med utvalda restauranger och hotell i Göteborg.

Bruce Nauman

Utställningen marknadsfördes utomhus med fasadvepa, kampanj i lokaltrafiken samt plasmaskärmar på Landvetter flygplats. I tryckta medier annonserades utställningen i *Göteborgs-Posten*, *Metro*, dagstidningar i Västra Götalandsregionen, *Dagens Nyheter*, *Svenska Dagbladet*, *Konstperspektiv*, *Paletten*, *Nöjesguiden*, *Metrostudent* samt The Perfect guide. *Bruce Nauman* marknadsfördes även via distribution av flyer och affischer till bibliotek och kulturhus i Göteborg och skyltning på Göteborgs turistbyrå.

En dold skatt – konst från Wernerska villan

Utställningen marknadsfördes utomhus med fasadvepa samt genom en kampanj i lokaltrafiken på spårvagnars utsida. I tryckta medier marknadsfördes utställningen i *Göteborgs-Posten*, *Metro*, *Paletten*,

Konstperspektiv, Metrostudent samt *Resmål. En dold skatt* marknadsfördes även via distribution av flyer och affischer till bibliotek och kulturhus i Göteborg samt genom skyltning på Göteborgs turistbyrå.

FORSKNING

Forskningsavdelning instiftades 2008 med finansiellt stöd under tre år av Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur. Avsikten var att bygga upp ett dynamiskt forskningscentrum i samarbete med det omgivande vetenskapssamhället för att bedriva forskning om och kring museets samlingar. Det handlar bland annat om att ur en samtida synvinkel undersöka och granska samlingarna, fördjupa kunskaperna om Göteborgs konstliv och berika utställningsverksamheten med fördjupande studier och kritiska perspektiv.

Forskningen bedrivs i mindre eller större projekt som involverar museets forskare och/eller externa forskare från Sverige eller utlandet. I vissa projekt medverkar även museets intendent, exempelvis i anslutning till utställningar vid museet. Karaktären på projekten varierar från konsthistoriska eller museologiska undersökningar av samlingen och museet till tvärvetenskapliga projekt som med en kritisk utgångspunkt behandlar aktuella teman inom fältet visuell kultur. Ofta förenas dessa perspektiv och angreppssätt i ett och samma projekt.

Forskningsresultaten tillgängliggörs genom publikationer, utställningar, konferenser, föredrag och på museets webbplats. Forskningsavdelningen producerar skriftserien *Skiascope* samt forskningsbaserade kataloger och böcker som anknyter till samlingen eller utställningar vid museet. Därutöver redigerar forskningsavdelningen museets årstryck. Avdelningen arbetar också med grundforskning kring samlingen som tillgängliggörs genom webbkatalogen Sök i samlingen.

Under året har forskningsavdelningen främst arbetet med en kommande bok om samlingen, forskningsprojektet *En målad historia. Svenskt historiemåleri under 1800-talet* samt *Skiascope 6. Blond och blåögd. Vit-het, svenskhet och visuell kultur*, vilka alla publiceras under 2014.

FORSKNINGSPROJEKT

Skiascope 6

Skiascope är Göteborgs konstmuseums vetenskapliga skriftserie som redigeras av forskningsavdelningen med forskningsledare Kristoffer Arvidsson som redaktör. Jeff Werner, professor vid Stockholms universitet, bjöds in som författare och gästredaktör för ett kommande nummer i vilket vithetsperspektiv anläggs på visuell kultur i Sverige. Frågeställningen är: Hur formades bilden av svensken som blond och blåögd? Studiema-teriet är alltifrån porträtt av Gustav Vasa, konst från det sena 1800-ta-

Annons för utställningen **En dold skatt – konst från Wernerska villan.**

let och barnboksbilder av Elsa Beskow till design, arkitektur och tv-serier. I boken bidrar Tomas Björk, även han professor vid Stockholms universitet, med en undersökning av orientalism i svensk bildkultur under 1800-talet. Numret blir det sjätte i skriftserien *Skiascope* och ges ut våren 2014 med stöd av Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur och Kungl. Patriotiska Sällskapet.

Tillgängliggjord beståndsdatas

Arbetet med den resonerande webbkatalogen över museets samling fortsatte under året med några nya publicerade poster och texter. I samband med utgivningen av den tidigare nämnda boken om samlingen kommer ett större antal nya poster att publiceras. Forskningsledare Kristoffer Arvidsson har även författat en rad bildtexter till verk ur Wernerska samlingen till utställningen *En dold skatt – konst från Wernerska villan*. I samband med utställningen publiceras hela samlingen på nätet med dessa texter inlagda.

En målad historia

Det forskningsprojekt om svenskt historiemåleri som initierades under föregående år fortsatte under 2013 och gick in i en intensiv produktionsfas.

Temat bedöms ha potential att fånga upp väsentliga frågor om såväl konst och bild som svenskhet och historia. Inte minst kommer utställningen att vara relevant för besökande skolklasser.

Historiemåleri var en framträdande genre i 1800-talets konstliv, rankad som den mest betydande i tidens genrehierarki vilken upprätthölls genom konstakademiernas undervisningspraktik. Med opponenternas krav på reformering av Akademiens undervisning under 1880-talet och modernismens intåg i början av 1900-talet kom historiemåleriet alltmer att betraktas som en föråldrad genre. Som en följd av detta har historiemåleriet haft en marginaliserad position i konsthistorieskrivningen och sällan uppmärksamats genom utställningar på museerna.

1800-talets konst och konstsyn har varit föremål för ny forskning och mindre fördomsfull behandling de senaste decennierna. Samtidigt har samtidskonsten åter närmats sig narrationen. Ändå

har historiemåleriet förblivit tämligen osynligt, trots att det upptar en stor plats i ett kollektivt medvetande. Med projektet vill vi visa bilder som sällan ställts ut, söka ny kunskap och anlägga nya perspektiv på materialet och ställa det i relation till en vidare visuell kulturproduktion, inkluderande film och krigsfotografi från senare tid.

Projektet är ett samarbete med Nationalmuseum i Stockholm och kommer att resultera i en utställning som cureras av intendent och forsknings-samordnare Per Dahlström. Utställningen kommer att visas vid Göteborgs konstmuseum våren och sommaren 2014 och därefter vid Zornmuseet i Mora. I anslutningen till utställningen genomförs ett forskningsprojekt med sju externa forskare. Resultatet av forskningsprojektet publiceras i en katalog som redigeras av forskningsledare Kristoffer Arvidsson. I museets arbetsgrupp ingår även museichef Isabella Nilsson, enhetschef Anna Hyltze och intendent Philippa Nanfeldt.

De medverkande externa forskarna är Tomas Björk, professor vid Konstvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, Peter Ericsson, universitetslektor vid Historiska institutionen, Stockholms universitet, Maria Görts, universitetslektor i bildproduktion, Högskolan Dalarna, Mats Jönsson, docent i filmvetenskap, Lunds universitet, Astrid von Rosen, lärare och forskare i konst- och bildvetenskap vid Institutionen för kulturvetenskaper, Göteborg universitet, Nina Weibull, förste intendent för Stockholms universitets konstsamlingar samt Louise Wolthers, forskare vid Hasselbladstiftelsen, Göteborg.

Boken om samlingen

Under året har ett intensivt arbete bedrivits med den bok om samlingen som planeras utkomma i början av 2014. Boken är tänkt att ge möjlighet att lära känna en av Nordens främsta konstsamlingar på djupet genom ett rikt bildmaterial i kombination med längre och kortare essäer. Till sommaren 2014 planeras en engelskspråkig utgåva.

Boken ska presentera bredden i samlingen. Göteborgs konstmuseum har en framstående samling av nordisk konst kring sekelskiftet 1900, mycket tack vare den till museet testamenterade privatsamlingen

i Fürstenbergska galleriet. Museet har även en av de främsta samlingarna med nordiska kolorister, däribland Göteborgskoloristerna. I samlingen återfinns verk från 1400-tal till nutid med tonvikt på holländskt och flamländskt 1600-tal, svenskt 1700-tal, romantik och akademiskt måleri från 1800-talet, fransk impressionism och internationell modernism liksom en stor samling barnboksbilder. Den internationella samlingen innehåller verk av namnkunniga konstnärer som Rembrandt, Claude Monet, Vincent van Gogh, Pablo Picasso, Henry Moore och Louise Nevelson. Göteborgs konstmuseum har alltid varit ett samtidsmuseum i den meningen att museet i huvudsak förvärvat det som i sin tid var den samtida konsten. Denna inriktning har vidmakthållits in i vår tid och museet har idag en stor samling nordisk samtidskonst. Förutom att i text och bild visa fram de klassiska konsthistoriska verk, inte minst från det nordiska sekelskiftet 1900, som museet ofta förknippas med, är ambitionen att även lyfta fram den moderna samlingen med efterkrigstidens och nutidens konst.

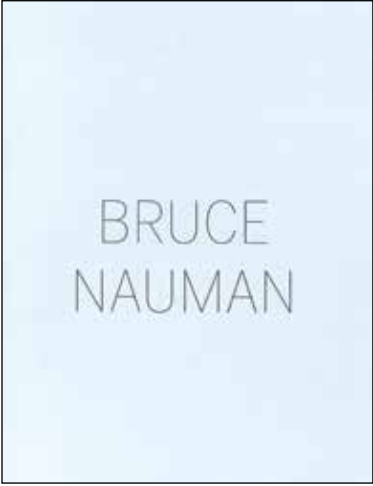
Redaktörer är forskningsledare Kristoffer Arvidsson, intendent och forskningssamordnare Per Dahlström samt enhetschef Anna Hyltze. Författare är förutom redaktörerna även museichef Isabella Nilsson, intendent Philippa Nanfeldt och intendent Johan Sjöström samt tidigare museichefen docent Björn Fredlund. Fredlund bjuds in att skriva på grund av sin särskilda kompetens kring den äldre utländska samlingen.

Mellan verkligheter

Arvidsson har under året ingått i redaktionsgruppen för katalogen till utställningen *Mellan verkligheter. Fotografi i Sverige 1970–2000*, som visas vid Göteborgs konstmuseum och Hasselblad Center våren 2014. Han har också författat en essä om Ola Billgren och fotografen till samma publikation.

I utställningen och katalogen undersöks det fotografiska landskapet i Sverige under tre decennier. Det är en för fotografen händelserik och i denna omfattning hittills utforskad period, där en av de tydligaste tendenserna är utvecklingen från politiskt präglad dokumentärfotografi till fotografiets idag framträdande roll i samtidskonst och masskultur. Utställningen fyller en betydande lucka i förståelsen av fotografins närhistoria och är ett unikt samarbete mellan Göteborgs universitet, Göteborgs konstmuseum och Hasselbladstiftelsen.

Projektet kartlägger och analyserar de olika fotografiska praktiker och uttryck som varit tongivande under perioden. Under 1970-talet präglades fotografen i stor utsträckning av dokumentära ideal. Under 1980-talet gjorde sig ett mer subjektivt och konstnärligt förhållningssätt gällande och på 1990-talet fick fotografen en framträdande roll i den postmoderna samtidskonsten. Syftet med *Mellan verkligheter* är också att tränga bakom decennieindelningen och visa hur de olika tendenserna både påverkar varandra och sträcker sig över längre tidsperioder. För

Katalog. **Bruce Nauman.**

att skapa en komplex skildring av historien riktas blicken mot såväl brotten som kontinuiteten inom det fotografiska fältet, och gränsen mellan verkligheterna belyses.

Projektet är initierat av Niclas Östlind, doktorand vid Akademien Valand, som del av hans avhandling *Performing History*. I redaktionsgruppen ingår, förutom Arvidsson och Östlind, även Louise Wolthers, forskare vid Hasselbladstiftelsen. Curatorer för utställningen är Östlind samt intendent Johan Sjöström, Göteborgs konstmuseum, och curator Dragana Vujanovic, Hasselblad Center.

SEMINARIER

Forskningsavdelningen arrangerade heldagsseminariet "Perspektiv på samlingar. Ett seminarium och konstmuseer och samlingar", Göteborgs konstmuseum den 29 april. Seminariet var en uppföljning av *Skiascope 5. Fådda och försmådda. Samlingarnas historia vid Göteborgs konstmuseum*, som gavs ut 2012. Se rubriken "Program".

SAMVERKAN

Under året har ett samarbetsprojekt med Hasselblad Center och Akademien Valand pågått, vilket kommer att resultera i utställningen och katalogen *Mellan verkligheter. Fotografi i Sverige 1970–2000*. Forskningsledare Kristoffer Arvidsson har ingått i redaktionsgruppen för katalogen.

Under året har samarbetet med Nationalmuseum och forskargruppen för utställnings- och forskningsprojektet *En målad historia. Svenskt historiemåleri under 1800-talet* fortsatt med ett möte med forskargruppen vid Göteborgs konstmuseum 4 mars.

Besök av fil. dr Stina Hagelqvist, inför hennes arbete med en text till *Skiascope 7* om museiarkitektur, 13 juni.

Besök av fil. dr Mikael Ahlund från Nationalmuseum, möte om japonism, 4 september.

Besök av professor emerita Lena Johannesson angående verk i samlingen, 9 oktober.

Arvidsson deltog i doktorand Niclas Östlinds textseminarium på Akademien Valand, 16 oktober.

Besök av Maria Lisichnikova, rysk konsthistoriker, 13 november.

Möte med forskargrupp kring ett kommande samarbetsprojekt om 1700-talskonst, samarbete med Institutionen för kulturvetenskaper vid Göteborgs universitet, Göteborgs konstmuseum, 19 november.

RUTINER

Arbete med registrering i databasen av publikationer som skickas till museet, där museets verk är omnämnda, har fortsatt. Till museets inkomna publikationer går igenom av forskare som noterar på vilka sidor museets verk är omnämnda och avbildade, information som därmed blir tillgänglig till respektive verkspost på nätet.

ÅRSTRYCK

Arbetet med tryckta årsrapporter har fortsatt, det vill säga tryckta årsberättelser som på ett tillgängligt sätt berättar om museets verksamhet. Årstrycket för 2012 redigerades av forskningsledare Kristoffer Arvidsson i samverkan med museichef Isabella Nilsson och enhetschef Anna Hyltze med assistans av museets medarbetare.

PUBLIKATIONER

KATALOGER

Bruce Nauman, redaktör Johan Sjöström, texter av Michael Azar, Isabella Nilsson och Kim West, Göteborgs konstmuseum, Göteborg 2013, 105 s. ISBN 978-91-87968-82-2

Ștefan Constantinescu och redaktör Johan Sjöström, texter av Isabella Nilsson, Simina Neagu, Göteborgs konstmuseum, Göteborg 2013, 34 s. ISBN 978-91-87968-84-6

Sten A Olssons Kulturstipendium 2013, redaktörer Magnus Haglund och Sara Michaëlsson, texter av Madeleine Olsson Eriksson, Magnus Haglund och Sara Michaëlsson, Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur och Göteborgs konstmuseum, Göteborg 2013, 140 s. ISBN 978-91-979978-2-9

BÖCKER

Johannes Heldén, *Terraforming*, OEI editör i samarbete med Göteborgs konstmuseum, Stockholm 2013, 96 s. ISBN: 978-91-85905-63-8

ÖVRIGT

Göteborgs konstmuseum. Årstryck 2012, huvudredaktör Kristoffer Arvidsson, medredaktör Anna Hyltze och Isabella Nilsson, Göteborgs konstmuseum, Göteborg 2012, 67 s. ISSN 0432-126X

BIBLIOTEK

Biblioteket vid Göteborgs konstmuseum har litteratur som främst anknyter till museets samlingar. Här finns konstnärsmonografier, böcker om konsteori och konsthistoria samt kataloger över museisamlingar. Bibliotekets bestånd har successivt byggts upp under åren genom gåvor, inköp och utbyte av utställningskataloger med museer och institutioner över en stor del av världen.

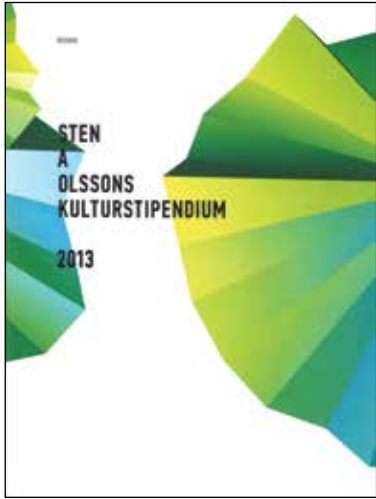
Under 2013 har museet skickat ut kataloger till 167 utbytesmuseer. De publikationer som skickats är *August Strindberg*, *Bruce Nauman*, *Ștefan Constantinescu* samt *Sten A Olssons Kulturstipendium 2012* och *Sten A Olssons Kulturstipendium 2013*. I utbyte har museet fått publikationer från aktuella utställningar och kataloger över olika museisamlingar. Museet prenumererar också på en rad tidskrifter.

Biblioteket är främst en resurs för museets personal men bibliotekarien besvarar förfrågningar via telefon och e-brev. Forskare, och om särskilda skäl föreligger även andra externa personer, kan efter överenskommelse få tillstånd att studera materialet på plats.

Bokbeståndet består av cirka 20 000 volymer och utökades under 2013 med omkring 200 volymer. Sedan 2006 läggs nya böcker in i LIBRIS och för närvarande finns cirka 2 900 titlar registrerade där, vilket gör samlingen mer synlig. Biblioteket är sedan 2010 bemannat en dag i veckan.

Katalog. *Ștefan Constantinescu*

Katalog. *Sten A Olssons Kulturstipendium 2013*.

Göteborgs konstmuseums bibliotek samarbetar med andra museibibliotek i Göteborg i den museibiblioteksgrupp som bildades 2008. Museet samarbetar även med andra konstabliotek i främst Göteborgsregionen via medlemskap i konstablioteks-föreningen ARLIS/Norden. Göteborgs konstmuseum var värd för ett ARLIS-möte under 2013.

MUSEIBUTIK

Under årets två första månader färdigställdes Göteborgs konstmuseums nya museibutik, vilken öppnade i nya lokaler med ny inredning lagom till starten av bokrean i sista veckan av februari. Ombyggnationen innebar att butiken tog det tidigare utställningsrummet Stenasalen i anspråk samtidigt som det gamla inre butiksutrymmet därmed kunde användas för lagerutrymme. Expansionen i tidigare Stenasalen medförde vidare att den den inglasade del i entrén, som butiken tidigare använt som försäljningsyta, kunde tas bort, vilket i sin tur genererade en större och luftigare entré till museet. Den nya butiken är större med bättre möjligheter att presentera sortimentet på ett tillgängligt sätt. Arbetsmiljön för personalen har förbättrats genom utökade och mer väldisponerade lagerutrymmen, ny arbetsplats samt en höj- och sänkbar kassadisk. I enlighet med donationsformuleringar från Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur återfinns namnet Stena numera i utställningssalen Stenahallen.

Butikens större yta och ökade tillgänglighet bidrog till att göra året framgångsrikt. Det gjorde även årets stora utställning med Helene Schjerfbeck, till vilken butikens utbud sålde bra. Under hösten hölls under två veckor en stor och framgångsrik lagerutförsäljning. Även värt att notera är boksigneringen med årets Hasselbladspristagare, Joan Fontcuberta.

NYFÖRVÄRV TILL SAMLINGARNA

INKÖP

Jens Fänge (f 1965)

Inner Circle, 1996, olja på pannå, 66 x 88 cm, GKM 2013-143
Inköpt med bidrag av Joel Svensson, 31 000 kr (egentligt pris: 62 000 kr)
Bild 1

Hannaleena Heiska (f 1973)

Rachael #3, 2012, olja på pannå, 130 x 120 cm, GKM 2013-133
Inköpta genom Gallery Kalhama & Piippo, 9 945 EUR (för båda)
Bild 2
Portrait III, 2011, olja på pannå, 160 x 150 cm, GKM 2013-134
Bild 3

Inka Lindergård (f 1985) och **Niclas Holmström** (f 1984)

Saga I, 2009, c-print, 100 x 128 cm, GKM 2013-1
Inköpt genom Swedish Photography, Berlin, 4 000 EUR
Bild 4
Saga V, 2009, c-print, 100 x 128 cm, GKM 2013-2
Inköpt genom Swedish Photography, Berlin, 5 000 EUR
Bild 5

Lisa Jeannin (f 1972) och **Rolf Schuurmans** (f 1972)

Le Rond Universel, 2012, video, 9.32 min, GKM 2013-139
Inköpt genom Galleri Christian Larsen, 95 000 kr
Bild 6

Alf Lindberg (1905–1990)

Sittande man, utan år, olja på duk, 61 x 50 cm, GKM 2013-145
Inköpt genom Stockholms Auktionsverk, 25 500 kr
Bild 7

Eva Löfdahl (f 1953)

Anear, 2013, plast, brons och aluminium, 45 x 276 x 89 cm och 71 x 146 x 59 cm, GKM 2013-140
Inköpt genom Galerie Nordenhake, 170 000 kr
Bild 8

1

2

3

4

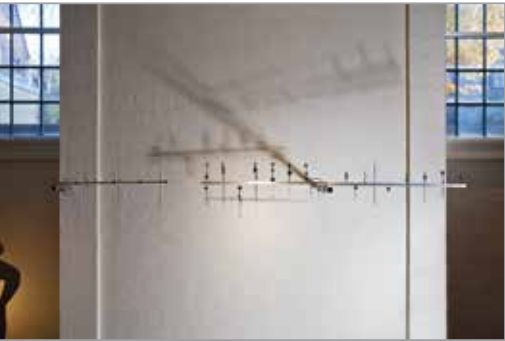
5

6

7

8

9

Jesper Norda (f 1972)

Right hand – Left hand, 2012, HD-video, split stereo sound, 5.23 min,
GKM 2013-141
Inköpt från konstnären, 37 100 kr

Roland Persson (f 1963)

On Top, 2010, silikon, 92 x 166 x 148 cm, GKM 2013-132
Inköpt genom Galleri Andersson/Sandström, 195 000 kr
Bild 9

Annika Ström (f 1964)

Vatt på Video, 2002, DVD/DV 4:3, 2 min, GKM 2013-146
Inköpta genom Galerie Gerhardsen Gerner, 14 280 EUR (för samtliga)
Bild 10

Den missade konserten, 2005, DVD/DV 4:3, 4.30 min, GKM 2013-147
Bild 11

The After Film Trailer, 2008, HD DV DVD, 3.30 min, GKM 2013-148
Bild 12

GÅVOR

Ewa Brodin (f 1954)

Porträtt, 2013, olja på pannå, 30 x 24 cm, GKM 2013-176
Gåvor av Föreningen Konstmuseets Vänner i Göteborg (samtliga)
Bild 13

Porträtt, 2013, olja på pannå, 30 x 24 cm, GKM 2013-177
Bild 14

Porträtt, 2013, olja på pannå, 30 x 24 cm, GKM 2013-178
Bild 15

Porträtt, 2013, olja på pannå, 30 x 24 cm, GKM 2013-179
Bild 16

Porträtt, 2013, olja på pannå, 30 x 24 cm, GKM 2013-180
Bild 17

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Trinidad Carrillo (f 1975)

Utan titel (ur sviten *The Name from Mars II*), 2009, c-print, 60,07 x 76,2 cm, GKM 2013-156

Gåva av Theodor och Hanne Mannheimers Stiftelser samt Stiftelsen Erik och Lily Philipsons Minnesfond

Bild 18

Utan titel (ur sviten *The Name from Mars II*), 2009, c-print, 90,81 x 72 cm, GKM 2013-157

Gåva av Theodor och Hanne Mannheimers Stiftelser samt Stiftelsen Erik och Lily Philipsons Minnesfond

Bild 19

Psycho House (ur sviten *The Name from Mars II*), 2009, c-print, 71 x 72 cm, GKM 2013-158

Gåva av Theodor och Hanne Mannheimers Stiftelser samt Stiftelsen Erik och Lily Philipsons Minnesfond

Bild 20

Silence, New Year (ur sviten *The Name from Mars II*), 2009, c-print, 72 x 91 cm, GKM 2013-159

Gåva av Theodor och Hanne Mannheimers Stiftelser samt Stiftelsen Erik och Lily Philipsons Minnesfond

Bild 21

The Invisible (ur sviten *The Name from Mars II*), 2009, c-print, 71,39 x 71 cm, GKM 2013-160

Gåva av Theodor och Hanne Mannheimers Stiftelser samt Stiftelsen Erik och Lily Philipsons Minnesfond

Bild 22

You were never dead. It wasn't even his garden (ur sviten *The Name from Mars II*), 2009, c-print, 71,15 x 71 cm, GKM 2013-161

Gåva av Theodor och Hanne Mannheimers Stiftelser samt Stiftelsen Erik och Lily Philipsons Minnesfond

Bild 23

Utan titel (ur sviten *The Name from Mars II*), 2009, c-print, 61,64 x 61 cm, GKM 2013-162

Gåva av konstnären

Bild 24

Utan titel (ur sviten *The Name from Mars II*), 2007, c-print, 41 x 41 cm, GKM 2013-163

Gåva av konstnären

Bild 25

Utan titel (ur sviten *The Name from Mars II*), 1997, c-print, 61 x 61 cm, GKM 2013-164

Gåva av konstnären

Bild 26

21

22

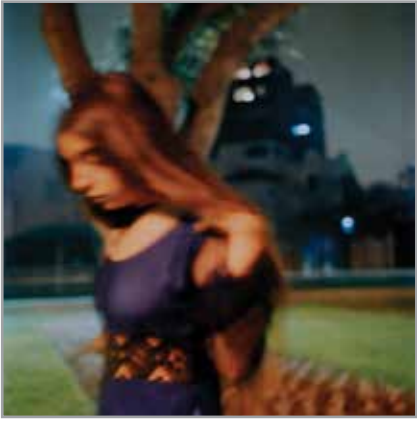
23

24

25

26

27

28

29

Utan titel (ur sviten *The Name from Mars II*), 2010, c-print, 61 x 61 cm, GKM 2013-165
Gåva av konstnären
Bild 27

Utan titel (ur sviten *The Name from Mars II*), 2011, c-print, 51,16 x 51 cm, GKM 2013-166
Gåva av konstnären
Bild 28

Utan titel (ur sviten *The Name from Mars II*), 2011, c-print, 61 x 60,79 cm, GKM 2013-167
Gåva av konstnären
Bild 29

White Shadows (ur sviten *The Name from Mars II*), 2009, c-print, 72,5 x 91 cm, GKM 2013-168
Gåva av konstnären
Bild 30

Butter on all the fine points of the stars (ur sviten *The Name from Mars II*), 2011, c-print, 78 x 90,64 cm, GKM 2013-169
Gåva av konstnären
Bild 31

Erika Hedman (f 1981)

Den finaste skatten, 2012, c-print, BBV 4-32/2013
Gåva av Barnboksbildens Vänner 2013

Pia Hedström (f 1960)

Blå Hutsut, 1989, kobolt pigment i asfaltlack på gips, 207 x 74 x 62,5 cm, GKM 2013-3
Gåva av konstnären
Bild 32

John Jon-And (1889–1941)

Möjligheter I, utan år, tempera på pannå, 67,8 x 99 cm, GKM 2013-149
Gåvor av Föreningen Konstmuseets vänner i Göteborg (samtliga)
Bild 33

Vid stranden, 1916–1917, litografi på papper, 32 x 42,5 cm, GKM 2013-150
Bild 34

Kandinsky vid pressen, 1916, litografi på papper, 47,3 x 53,4 cm, GKM 2013-151
Bild 35

Skeppsbruten, 1916–1917, litografi på papper, 31 x 38 cm, GKM 2013-152
Bild 36

30

31

32

33

35

34

36

37

38

39

Ut mot havet, 1916–1917, litografi på papper, 31,5 x 34,8 cm,
GKM 2013-153
Bild 37

Vid bordet, 1916–1917, litografi på papper, 46,5 x 32,8 cm,
GKM 2013-154
Bild 38

Mannen vid havet, utan år, litografi på papper, 40,5 x 25,7 cm,
GKM 2013-155
Bild 39

Conny Karlsson Lundgren (f 1974)

Aleksa & De Andra, 2013, videoinstallation, 12 min, GKM 2013-172
Gåva av Föreningen Konstmuseets vänner i Göteborg
Bild 40

Lars-Åke Kylén (f 1939) och **Jan Lööf** (f 1940)

Staden, ca 1979–1980, bemålad kartong, trä, metall och belysning,
67 x 82 x 39 cm, GKM 2013-170
Gåva av Elsa och Vera Kylén
Bild 41

Maria Lindberg (f 1958)

Straight and not so straight, 2002, akryl på papper, 56 x 37 cm,
GKM 2013-142
Gåva av konstnären
Bild 42

Kristina Matousch (f 1974)

130 gram/130 gram, 2000, färgfotografi, 25,5 x 39,5 cm, GKM 2013-144
Gåva av Joel Svensson
Bild 43

Mija Renström (f 1968)

Eva-Lotta/St Agnes, 2003, c-print, 50 x 50 cm, GKM 2013-173
Gåvor av konstnären
Bild 44

Eva-Lotta/St Agnes, 2003, c-print, 50 x 50 cm, GKM 2013-174
Bild 45

Eva-Lotta/St Agnes, 2003, c-print, 50 x 50 cm, GKM 2013-175
Bild 46

40

41

42

43

44

45

46

47

48

Knud Stampe (1936–1996)

Utan titel, 1968, tusch på papper, 76 x 106,5 cm, GKM 2013-171

Gåva av Bengt Ellison

Bild 47

Aina Stenberg-Masolle (1885–1975)

Kaffedrickande damer, gouache och tusch på papper, 20,1 x 28,6 cm,

BBV 3/2013

Gåva av Barnboksbildens Vänner 2013

Bild 48

Poul Ströyer (1923–1996)

Här dansar herr Gurka, gouache på papper, 47 x 36,5 cm, BBV 1/2013

Gåvor av Barnboksbildens Vänner 2013 (samtliga)

Bild 49

Utan titel, gouache på papper, 37,7 x 46,6 cm, BBV 2/2013

Bild 50

Ola Åstrand (f 1959)

Skiss till "*Hur unga män dör*", utan år, blyerts, tusch och collage på

papper, 41,9 x 59,4 cm, GKM 2013-135

Gåvor av konstnären (samtliga)

Bild 51

Skiss till "*Hur unga män dör*", utan år, blyerts, tusch och collage på

papper, 41,9 x 59,4 cm, GKM 2013-136

Bild 52

Skiss till "*Hur unga män dör*", utan år, blyerts, tusch och collage på

papper, 41,9 x 59,3 cm, GKM 2013-137

Bild 53

Skiss till "*Hur unga män dör*", utan år, blyerts, tusch och collage på

papper, 41,9 x 59,4 cm, GKM 2013-138

Bild 54

49

50

51

52

53

54

55

56

57

Överförda konstverk från Wernerska villan 2013

Kulturnämnden i Göteborg beslutade i januari 2013 att Göteborgs konstmuseum skulle överta ägar- och skötselansvar för konsten i Wernerska villan (se kulturnämndens protokoll 2013-01-24). Överförandet innebär att konsten i Wernerska villan katalogiseras i museets databas, fotograferas och konserveras, att de publiceras i webbkatalogen Sök i samlingen samt att verken får en säkrare magasinplacering, visas i museet eller, i vissa fall, återdeponeras till Wernerska villan.

Nils Andersson (1817–1865)

Kor, 1857, olja på duk, 20,9 x 25,7 cm (dagermått), GKM 2013-106
Bild 55

John Georg Arsenius (1818–1903)

Hästarna vattnas, utan år, akvarell, 18 x 22 cm (dagermått), GKM 2013-40
Bild 56

Hästhage vid Knutstorps stuteri, Skåne, utan år, olja på duk på pannå, 38,5 x 53 cm, GKM 2013-47

Hugo Birger (1854–1887)

Gata i Granada, 1884, olja på duk, 110 x 80 cm, GKM 2013-13
Bild 57

Nätlayerska vid fiskebod, *Fiskebäckskil*, utan år, olja på duk, 46,4 x 72 cm, GKM 2013-44
Bild 58

Nikolaj Bogdanov-Belskij (1868–1945)

Tre spelande pojkar, utan år, olja på duk, 80,5 x 101,5 cm, GKM 2013-14
Bild 59

Axel Borg (1847–1916)

Älgar vid å, utan år, olja på duk, 63 x 89 cm, GKM 2013-49
Bild 60

Fågelstilleben med kanna, utan år, olja på duk, 89 x 128 cm (dagermått), GKM 2013-54
Bild 61

Gustaf Brandelius (1833–1884)

En belägrad favorit, 1869, olja på duk, 83,5 x 65,5 cm, GKM 2013-53
Bild 62

58

50

60

61

62

63

64

65

66

Gustaf Carlström (1896–1964)

Kaktusen blommar, 1929, olja på pannå, 125 x 125 cm, GKM 2013-57
Bild 63

Porträtt av Gustaf Werner, 1948, olja på duk, 107 x 97 cm (dagermått),
GKM 2013-122
Bild 64

Albert-Ernest Carrier-Belleuse (1824–1887)

Tamburinspelande yngling, utan år, brons, 30 x 11 cm (inkl sockel),
GKM 2013-101

Lutspelande yngling, utan år, brons, 30 x 11 cm (inkl sockel),
GKM 2013-102

Gustaf Cederström (1845–1933)

Spejare, 1917, olja på duk, 131 x 156,5 cm, GKM 2013-58
Bild 65

Gula gården, 1922, olja på duk, 91,5 x 72,5 cm, GKM 2013-103
Bild 66

Thure Cederström (1843–1924)

Fagottist, utan år, olja på duk, 31 x 20 cm (dagermått), GKM 2013-109
Bild 67

Gustave Courbet (1819–1877)

Råbock, utan år, olja på duk, 60,3 x 62,5 cm, GKM 2013-10
Bild 68

Carl Henrik d’Unker (1828–1866)

Bakom kulisserna, 1863, olja på duk, 116,5 x 160,3 cm (dagermått),
GKM 2013-117
Bild 69

Albert Edelfelt (1854–1905)

Goda Vänner II (Berta och Capi), 1882, olja på pannå, 40,5 x 32,2 cm,
GKM 2013-93
Bild 70

Sommarliv i skären, 1880, olja på duk, 44,5 x 58 cm, GKM 2013-94
Bild 71

67

68

69

70

71

72

73

74

Per Ekström (1844–1935)

Öländsk gård i solnedgång, utan år, olja på duk, 89,5 x 124,5 cm,
GKM 2013-56
Bild 72

Johan Ericson (1849–1925)

Skogsväg, Koön (vägen till Backudden), 1916, olja på duk, 82 x 66 cm,
GKM 2013-38
Bild 73
Motiv från Koön, 1894, olja på duk, 82 x 63,5 cm, GKM 2013-52
Bild 74

Ferdinand Fagerlin (1825–1907)

Interiör från brygghus, utan titel, olja på papper på pannå, 32 x 42,5 cm,
GKM 2013-86
Bild 75

Ingel Fallstedt (1848–1899)

Porträtt av Carl Wijk, utan år, gips, 56 x 44 cm, GKM 2013-126
Porträtt av Carl Wijk, utan år, brons, 56 x 38 cm, GKM 2013-127

Ernesto Fontana (1837–1918)

Dam med solfjäder, 1886, pastell, 69,5 x 41,5 cm (dagermått),
GKM 2013-37
Bild 76

Nils Forsberg (1842–1934)

En hjältes död. Skiss, 1883, olja på duk, 47,3 x 72 cm (dagermått),
GKM 2013-114
Bild 77

Jan Fyt (1611–1661) attribuerad till

Kalkontupp och pojke med röd mask, 1600-tal, olja på duk,
117,5 x 149,5 cm, GKM 2013-85
Bild 78

75

76

77

78

79

80

Wilhelm von Gegerfelt (1844–1920)

Fiskebåtar i lagunen, utan år, olja på duk, 73,5 x 100,5 cm, GKM 2013-48

Bild 79

Kanal i Venedig, utan år, olja på duk, 39 x 67 cm, GKM 2013-89

Bild 80

Folkliv på kaj, utan år, olja på duk, 81 x 116 cm, GKM 2013-90

Bild 81

Hans Fredrik Gude (1825–1903)

Hemvändande fiskebåtar, 1882, akvarell och gouache på papper,

32 x 49,8 cm, GKM 2013-91

Bild 82

Fjällandskap, 1864, olja på duk, 97 x 129 cm, GKM 2013-92

Bild 83

Emile Guillemin (1841–1907)

Jägare, utan år, brons, 55 x 20 cm, GKM 2013-124

Falkjägare, utan år, brons, 65 x 20 cm, GKM 2013-125

August Hagborg (1852–1921)

Tallar vid vatten, utan år, olja på duk, 95 x 66,5 cm, GKM 2013-50

Bild 84

Fiskarflicka, utan år, olja på duk, 100 x 73 cm, GKM 2013-96

Bild 85

Odalisk, 1877, olja på pannå, 31 x 41 cm, GKM 2013-108

Bild 86

Otto Hagborg (1854–1927)

Kortspelare, utan år, olja på duk, 51 x 70,3 cm, GKM 2013-36

Bild 87

Pehr Hilleström (1732–1816)

Slädparti, 1803, olja på duk, 50,4 x 57,7 cm, GKM 2013-33

Bild 88

Anna Hindricson (f 1862)

Fiskargubbe, utan år, olja på duk, 54,5 x 46 cm, GKM 2013-43

Bild 89

Olle Holmström (utan år)

Göteborgs hamninlopp, utan år, etsning, 49,2 x 64 cm, GKM 2013-130

81

82

83

84

85

86

87

88

89

Ernst Josephson (1851–1906)

Självporträtt, 1875, olja på duk, 65,5 x 54 cm, GKM 2013-7
Bild 90

Carl Fredrik Kiörboe (1799–1876)

Hundfamilj, utan år, olja på duk, 60 x 73,5 cm, GKM 2013-34
Bild 91

På Siljans is, utan år, olja på duk, 130 x 223 cm (dagermått), GKM 2013-104
Bild 92

Nils Kreuger (1858–1930)

Hästekipage, 1886, olja på duk, 90 x 124,5 cm, GKM 2013-9
Bild 93

Marcus Larson (1825–1864)

Vattenfall i skogslandskap, utan år, olja på duk, 65 x 101 cm,
GKM 2013-51
Bild 94

Carl Larsson (1853–1919)

Kyrkstöten, utan år, olja på duk, 97 x 65 cm, GKM 2013-4
Bild 95

*Sten Sture d. ä. befriar den fågna Danska drottningen Kristina ur
Vadstena kloster*, 1876, olja på duk, 116 x 204,5 cm (dagermått),
GKM 2013-116
Bild 96

Alexander Lauréus (1783–1823)

Ryttare och borg i åskväder, utan år, olja på duk, 16,7 x 21,8 cm
(dagermått), GKM 2013-107
Bild 97

Bruno Liljefors (1860–1939)

Duvhök med raphöna, 1892, olja på duk, 51,5 x 73 cm, GKM 2013-60
Bild 98

Engelska settrar stående för raphöns, 1906, akvarell/gouache,
18,3 x 46,2 cm, GKM 2013-61
Bild 99

Änder i strandlandskap, 1915, olja på duk, 65,5 x 90,5 cm, GKM 2013-62
Bild 100

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

Vildgäss vid sjö, 1902, gouache på papper, 38,5 x 65 cm, GKM 2013-63
Bild 101

Sittande kvinna med katt, 1886, akvarell på papper, 35 x 25 cm,
GKM 2013-64
Bild 102

Gråsparvar, 1886, olja på pannå, 17,5 x 26,5 cm, GKM 2013-65
Bild 103

Rapphönsjakt, 1887, akvarell/gouache, 50 x 34,2 cm (dagermått),
GKM 2013-66
Bild 104

Tjuvskytt på pass, 1892, olja på duk, 25 x 35 cm, GKM 2013-67
Bild 105

Insjö, Räfsnäs, 1880, olja på duk, 30 x 55 cm, GKM 2013-68
Bild 106

Sparvhök med byte, 1888, akvarell och tusch, 14,9 x 9 cm (dagermått),
GKM 2013-69

Katt och räv, utan år, olja på pannå, 30,5 x 15,2 cm, GKM 2013-70
Bild 107

Sommarhare, 1920, olja på duk, 60,5 x 90,5 cm, GKM 2013-71
Bild 108

Stövardrev, 1891, olja på duk, 47 x 105 cm, GKM 2013-72
Bild 109

*Rapphöns; Lövsångare och fjärl; Beckasin med ungar; Skator i äppel-
träd; Katt med fågelbyte*, 1888, olja på pannå och duk, assemblage
i förgylld ram, 88 x 166 cm med ram, GKM 2013-73
Bild 110

Svanar, 1897, olja på duk, 184,5 x 240 cm, GKM 2013-74
Bild 111

Mård och orrhöna, 1888, olja på duk, 90 x 119,8 cm, GKM 2013-75
Bild 112

Havsörn med byte på väg till boet, utan år, olja på duk, 150 x 105 cm,
GKM 2013-76
Bild 113

Död älg, utan år, olja på masonit, 22,7 x 27,7 cm (dagermått),
GKM 2013-77
Bild 114

På jaktstigen (självporträtt), 1913, olja på duk, 100 x 130 cm,
GKM 2013-78
Bild 115

Höstflyttning. Sädgäss, 1921, olja på duk, 70 x 100 cm, GKM 2013-79
Bild 116

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

Andkull bland gula näckrosor, 1917, olja på duk, 90 x 165,5 cm,
GKM 2013-80
Bild 117

Vinterhare vid gårdsgård, 1915, olja på duk, 92 x 112 cm, GKM 2013-81
Bild 118

Vildgäss, 1916, olja på duk, 96 x 175 cm, GKM 2013-82
Bild 119

Rävjakt i vinterlandskap, 1911, olja på duk, 70 x 103 cm, GKM 2013-83
Bild 120

Katt med bofink, utan år, skrapteckning med tusch, 20,2 x 14,5 cm,
GKM 2013-84
Bild 121

Berndt Lindholm (1841–1914)

Landskap med stugor, Hisingen, 1881, olja på pannå, 32,5 x 41 cm,
GKM 2013-41
Bild 122

Skogsparti vid insjö, 1896, olja på duk, 117 x 148 cm, GKM 2013-59
Bild 123

Egron Lundgren (1815–1875)

Flickporträtt, utan år, akvarell, 25,4 x 20,3 cm (dagermått), GKM 2013-110
Bild 124

En egyptisk skönhet, utan år, akvarell, 70 x 42,5 cm (dagermått),
GKM 2013-120
Bild 125

Rolf Mellström (1896–1953)

Flygande ejdrar, 1918, olja på duk, 54,2 x 81,5 cm, GKM 2013-46
Bild 126

Ludvig Messmann (1826–1893)

Trollhättan, utan år, kolorerad teckning/gouache, 25 x 37 cm,
GKM 2013-131

Edvard Munch (1863–1944)

En gammal man, ca 1902, olja på duk, 70,5 x 96 cm, GKM 2013-8
Bild 127

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

Bengt Nordenberg (1822–1902)

Nacka värdshus, 1847, akvarell, 40 x 33 cm (dagermått), GKM 2013-19
Bild 128

I brunnspaviljongen, 1869, olja på duk, 100 x 127 cm (dagermått),
GKM 2013-119

Carlo Pessina (1836–1884)

Il Nido, 1846, marmor, 204 x 50 cm, GKM 2013-128

Gunnar Romdahl (1907–1975)

Studie från Onsala, utan år, olja på duk, 100 x 60 cm, GKM 2013-45
Bild 129

Gustaf Rydberg (1835–1933)

Vinterlandskap, 1874, oljefärg på träpannå, 32,4 x 42,5 cm, GKM 2013-87
Bild 130

Slättlandskap, 1888, olja på duk, 51 x 80,5 cm, GKM 2013-88
Bild 131

Olof Sager-Nelson (1868–1896)

Västkust (Marstrand), 1893, olja på duk, 46 x 38 cm, GKM 2013-11
Bild 132

Johan Gustaf Sandberg (1782–1854)

Porträtt av B. E. Fogelbergs mor, utan år, olja på duk, 13,7 x 11,4 cm
(dagermått), GKM 2013-105
Bild 133

Carl Skånberg (1850–1883)

Solnedgång över vatten, 1876, olja på duk, 72 x 121,5 cm, GKM 2013-95
Bild 134

Emerik Stenberg (1873–1927)

Dalkullor, utan år, olja på duk, 29 x 35,5 cm, GKM 2013-16
Bild 135

Adolph Tidemand (1814–1876)

Mormor berättar äventyr för barnbarnen, 1861, olja på pannå, 33 x 28 cm
(dagermått), GKM 2013-111
Bild 136

124

125

126

127

128

129

130

131

132

Johan Tirén (1853–1911)

Sovande lappgosse, 1890, olja på duk, 144 x 118 cm, GKM 2013-55
Bild 137

Carl Wahlbom (1810–1858)

Ryttarinna på åsna, 1848, olja på duk, 37,5 x 45,5 cm (dagermått),
GKM 2013-112

Gosse och barn till häst, 1848, olja på duk, 37,5 x 35,5 cm (dagermått),
GKM 2013-113
Bild 138

Hästar på campagnan, 1856, olja på duk, 64,5 x 104,5 cm (dagermått),
GKM 2013-118

Saga Walli (1891–1975)

Porträtt av Gustaf Werner, 1949, olja på duk, 166,3 x 108,4 cm
(dagermått), GKM 2013-121

Anders Zorn (1860–1920)

Modell i strandparti, 1912, olja på duk på pannå, 49,3 x 32,3 cm,
GKM 2013-5
Bild 139

Dalkulla, 1912, olja på duk, 61,5 x 46,5 cm, GKM 2013-6
Bild 140

Spelande kulla vid Utmeland, 1914, olja på duk, 74,5 x 109,5 cm,
GKM 2013-12
Bild 141

Dalarö, 1915, etsning, 15,5 x 11,5 cm (dagermått), GKM 2013-20
Bild 142

Sandhamn, 1906, etsning, 19,7 x 15 cm (dagermått), GKM 2013-21
Bild 143

Dagmar, 1912, etsning, 24,9 x 17,8 cm (dagermått), GKM 2013-22
Bild 144

På Hemsö, 1917, etsning, 20 x 15 cm (dagermått), GKM 2013-23
Bild 145

Elin, 1913, etsning, 19,2 x 29,3 cm (dagermått), GKM 2013-24
Bild 146

Vicke, 1918, etsning, 19,8 x 29,5 cm (dagermått), GKM 2013-25
Bild 147

De två, 1916, etsning, 19,5 x 14,5 cm (dagermått), GKM 2013-26
Bild 148

133

134

135

136

137

138

139

140

141

Mot strömmen, 1919, etsning, 11,2 x 16,4 cm (dagermått), GKM 2013-27
Bild 149

Balans, 1919, etsning, 16,3 x 11,4 cm (dagermått), GKM 2013-28
Bild 150

Al, 1917, etsning, 17,7 x 12 cm (dagermått), GKM 2013-29
Bild 151

Al, 1917, etsning, 17,7 x 12 cm (dagermått), GKM 2013-30

Vått, 1911, etsning, 15,6 x 11,9 cm, GKM 2013-31
Bild 152

Mona, 1911, etsning, 24,8 x 17,2 cm (dagermått), GKM 2013-32
Bild 153

John Österlund (1875–1953)

Semur, utan år, kol och blyerts, 44 x 35,7 cm (dagermått), GKM 2013-123

Okända konstnärer

Okänd

Fjällandskap, utan år, akvarell, 50 x 63,5 cm, GKM 2013-15

Okänd

Porträtt av Adolf Fredrik, utan år, olja på pannå, 21 x 15,5 cm
(dagermått), GKM 2013-17
Bild 154

Okänd

Dam med brev, utan år, pastell, 52,8 x 44,5 cm (dagermått), GKM 2013-18
Bild 155

Okänd

Hus i månsken, utan år, olja på duk, 63 x 79,5 cm, GKM 2013-35

Okänd

Flicka med kattunge på axeln, utan år, olja på duk, 40,5 x 30 cm
(dagermått), GKM 2013-39
Bild 156

Okänd

Jockey med häst, utan år, olja på duk, 44 x 53,5 cm, GKM 2013-42
Bild 157

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

Okänd 1700-tal

Kungliga miniatyrporträtt, 1700-tal, 41 x 32 cm (dagermått), GKM 2013-97
Bild 158

Okänd

Damporträtt, utan år, 8,2 x 6,2 cm (dagermått), GKM 2013-98
Bild 159
Damporträtt, utan år, 8,2 x 6,2 cm (dagermått), GKM 2013-99
Bild 160

Okänd 1600-tal

Den helige Franciskus av Assisi, ca 1600, oljemålning på kopparplåt,
17 x 14 cm (dagermått), GKM 2013-100
Bild 161

Okänd

Tjur, utan år, brons, 38 x 59 x 36 cm, GKM 2013-115

Okänd

Assyrisk slavinna, utan år, marmor, 142 x 70 cm, GKM 2013-129

154

155

156

157

158

159

160

161

SAMMANLAGDA FÖRVÄRV

Totalt antal förvärvade verk: 184
Inköp: 13
Gåvor: 171 (varav 128 ur Wernerska villan)
Antal konstnärer: 89
Antal verk av kvinnliga konstnärer: 37 (varav 1 ur Wernerska villan)
Antal verk av manliga konstnärer: 139 (varav 116 ur Wernerska villan)
Antal kvinnliga konstnärer: 14 (varav 1 ur Wernerska villan)
Antal manliga konstnärer: 66 (varav 53 ur Wernerska villan)
Antal okända konstnärer: 11 (varav 11 ur Wernerska villan)
Måleri: 113
Fotografi: 21
Teckning: 12
Grafik: 20
Rörlig bild: 6
Skulptur: 14
Installationer: 1
Textil: 0

Göteborgs konstmuseum förvärvade under 2013 verk av 14 kvinnliga respektive 66 manliga konstnärer. Den höga koncentrationen av manliga konstnärer beror på övertagandet av Wernerska villans konstsamling, som innehåller verk av 1 kvinnlig och 53 manliga konstnärer samt 12 verk av 11 okända konstnärer. Om Wernerska villans samling räknas bort förvärvade museet verk av 13 kvinnliga respektive 13 manliga konstnärer. Antalet förvärvade verk av kvinnliga respektive manliga konstnärer låg på 37 respektive 139. Om Wernerska villan räknas bort är förvärvssiffrorna 36 verk av kvinnliga konstnärer respektive 23 verk av manliga konstnärer.

FÖREMÅLSREGISTRERING

Föremålsregistratorn arbetar med att registrera nyförvärv i museets databas MuseumPlus och har ansvar för övervakning och underhåll av databasen och rutiner kring denna i kontakt med det företag som levererar systemet. Museets föremålsregistrator ansvarar vidare för registrering och hantering av samlingen med konst på papper samt för webbpubliceringen av poster i databsen i funktionen Sök i samlingen. Föremålsregistrator Kalle Andersson har under året därutöver haft uppgifter inom utbildningen av personalen i satsningen GLO/Den angelägna kulturinstitutionen.

Konservator Petra Waern under arbete i utställningen **Klara Kristalova**.

Konservator Malin Borin under arbete med Bruno Liljefors målning **Svanar** (1897, GKM 2013-74) från Wernerska villan.

Under året förvärvades 184 verk varav 128 kom till museet genom överföring av konsten från Wernerska villan. Den stora mängden verk har krävt extra arbetsinsatser för registrering. Förvärven från Wernerska villan presenterades i sin helhet som en webbutställning i museets webbkatalog Sök i samlingen.

MuseumPlus

Arbetet med att utveckla och optimera museets databassystem MuseumPlus, installerat 2010, fortsatte under 2013. Bland annat omarbetades en existerande modul för att hantera museets lådor och ramar för transport. Den omarbetade modulen började användas i slutet av året. Föremålsregistratorn har utbildat museets personal i systemet, med fokus på utlån och informationsinhämtning.

eMuseumPlus

Museets webbkatalog Sök i samlingen (eMuseum-Plus) har varit tillgänglig för allmänheten sedan augusti 2012. Under 2013 fortsatte arbetet med att publicera nya poster i katalogen. Omkring 700 verk publicerades under året, vilket innebar att knappt 1 400 verk i museets samling var tillgängliga online vid årsskiftet 2013/2014. Två webbutställningar publicerades under året, båda i större format, kopplade till utställningarna *En dold skatt – konst från Wernerska villan* (med start den 7 september) och *Nyförvärv 2011–2013* (med start den 21 september). Till den sistnämnda utställningen lades ett stort arbete på att säkra tillstånd från bildrättighetsinnehavare för att kunna publicera verken med bild.

Sök i samlingen har under 2013 haft 17 344 besök. Antalet unika besök ökade markant under september till november, vilket bedöms bero på de då publicerade webbutställningarna.

FOTOGRAFERING

Fotografen ansvarar för dokumentation av utställningar och hängningar, fotografering av verk i samband med bildbeställningar samt skanning och bildbearbetning. Bildbeställningar inkluderar fotografering av konstverk i samband med publikationer

och pressbilder till utställningar, bilder av konst efter externa förfrågningar, besiktningsbilder och utlånsdokumentation, depositionsbilder och bilder till föreläsningar. Fotografen matar in komprimerade bilder i databasen MuseumPlus där de automatiskt visas i anslutning till varje post. Därutöver har fotografen ansvar för museets fotoarkiv, som innehåller bilder i olika format som papperskopior, negativ, diapositiv och digitala bilder.

Under året har fotografen arbetat med att fotografera verk ur Wernerska villans samling i samband med att ansvaret för denna togs över av Göteborgs konstmuseum. Verken publicerades därefter med bild i webbkatalogen Sök i samlingen. Arbetet har skett i samarbete med konservator och tekniker. Verk i mindre format har fotograferats i fotoateljén medan större målningarna fotograferats på plats i sal eller i tillfälligt upprättad fotostudio i magasin. Inför fotografering har ramar plockats av för att ge bästa resultat. Även målningarnas baksidor har fotograferats för att dokumentera etiketter, signeringar och andra påskrifter enligt rutiner som etablerades under det RJ-finansierade infrastrukturprojektet Tillgängliggjord beståndsdatabas, som bedrevs vid museet 2011–2012 och där fotografen medverkande.

Vidare har fotografen under året arbetat med att dokumentera målningar, fotografier, teckningar och grafik för den kommande boken om museets samling. För fotografering av skulpturer till samma bok anlätades en extern fotograf, Kalle Sanner. Denna och annan bildokumentation, exempelvis fotografering i samband med externa beställningar, förs kontinuerligt in i databasen.

Fotograferingsutrustningen har under året kompletterats med en dator för bildbehandling.

KONSERVERING

Konserveringsavdelningen svarar för preventiv och aktiv konservering av museets samlingar. Avdelningen hanterar verk som hängs i basutställningar eller tillfälliga utställningar, lånas ut eller deponeras till andra institutioner. Det preventiva arbetet innefattar att skapa förutsättningar för en god miljö i magasin och utställningsrum. Det aktiva konserveringsarbetet

innebär åtgärder som säkerställer konditionen på konstverk i museets samlingar. Härutöver arbetar konservatorerna med att tillgängliggöra information om konservering till allmänheten och enstaka ateljévisningar ges varje säsong.

UTLÅN

Verk ur Göteborgs konstmuseums samling är ofta efterfrågade av andra museer, nationellt som internationellt. Under 2013 lånades 114 verk ut. Vid utlån av konstverk upprättar konservator konditionsprotokoll som går igenom vid konditionsbesiktning. Genom användande av ändamålsenliga lådor och andra preventiva åtgärder förebyggs skador under transport. Vissa transportlådor konstruktionsritas av konservator och arkiveras av museet för framtida bruk. Åtskilliga verk har varit i behov av aktiv konservering i olika omfattning inför utlån. Verk på papper har monterats med ny passepartout.

För att utlånade verk från Göteborgs konstmuseum ska kunna transporteras säkert i världen med museet som känd avsändare krävs validering av Transportstyrelsen enligt förordningen (EU) nr 185/2010 samt (EG) nr 300/2008. Ett krav för validering är utbildning av personal, bland annat konservatorer. Genom denna process har Göteborgs konstmuseum godkänd status med känd avsändare och konstverkens transport blir mindre riskfylld.

För långtidsutlånade eller deponerade verk i Göteborg med omnejd iordningställdes konstverk av konservator. Samtliga utlånade verk återbesiktigades i samband med återtagande till museet.

UTSTÄLLNINGAR

Till museets utställningar lånas verk in från andra institutioner och privatpersoner, förutom de verk som visas ur museets samlingar. Sju utställningar har tagit konservatorerna i anspråk under 2013. Dessa var *Bruce Nauman* med 16 verk, *Helene Schjerfbeck* med 91 verk, *En dold skatt – konst från Werneska villan* med 43 verk, *Nyförvärv* med 79 verk, *August Strindberg* med 5 målningar och 57 fotografier, *Barna Hedenhös* med 93 verk på papper, *Stena A Olsson Kulturstipendium 2013* med 10 verk samt *Klara Kristalova* med 154 verk. Utställningen *Klara Kristalova* med 49 verk i keramik krävde specialtillverkade lådor som i vissa fall konstruktionsritades av konservator. Hela utställningen specialpackades för vidare transport till Västerås Konstmuseum dit utställningen turnerade.

Till verk i utställningarna har konditionsprotokoll synats eller upprättats och konditionsbesiktning utförts. Med vissa av utställningarna reser kurirer. Under året tog konservatorerna emot 8 kurirer från andra museer i samband med inlån. I andra utställningar har konservator bistått konstnärer som rest med utställningen. Enstaka verk i ovan nämnda

utställningar krävde aktiva konserveringsinsatser och andra verk mindre åtgärder såsom ny monteringsanordning eller annan förstärkning. Förutom detta har konservatorerna medverkat vid ett flertal omhängningar i de publika samlingarna.

DOKUMENTATION

Under året har dokumentationen kring kondition och konservering av konstverk i samlingen förts in i museets databas. Dokumentationen underlättar bevarandearbetet men är även en förutsättning för att verk i samlingen ska kunna tillgängliggöras på webben med korrekt teknisk information. En särskild insats har gjorts för att granska eller föra in uppgifter om mått och material till den kommande boken *Samlingen. Göteborgs konstmuseum*.

Totalt har 200 verk ur samlingen beskrivits materialtekniskt och 156 verk har fått en konserveringspost upprättad med en mer detaljerad konditionsbeskrivning i MuseumPlus. Ett hundratal verk har fått en konserveringsrapport med beskrivning av de ingrepp som utförts och vilka material som använts. Icke åtgärdade skador har noterats på 70 verk med åtgärdsförslag och rangordning för prioritering av åtgärd. Till konserveringsposterna har tillfogats ett drygt hundratal bilder som visar skadebilder och deras placering på verken. Konservatorerna undersöker vidare möjligheterna till en funktion kopplad till databasen där skadekartering kan göras direkt i konserveringsposten.

PREVENTIV OCH AKTIV KONSERVERING

Preventiva åtgärder som exempelvis rengöring och ommontering med nya baksidesskydd och syrafria passepartouter hör till konservatorernas vanligaste arbete med museets konstverk. Ett hundratal verk har under året genomgått aktiv konserveringsåtgärd och ett trettiotal av dessa har krävt mer genomgripande åtgärder (se förteckning). Som exempel kan nämnas *Kyrkstöten* av Carl Larsson (GKM 2013-4) och *Svanar* av Bruno Liljefors (GKM 2013-74) där gulnade och misspyrdande fernissor avlägsnats. Dessa verk ingick i samlingen från Werneska villan som under året överfördes till Göteborgs konstmuseum.

seum. Drygt hälften av de 128 verken från Werneska villan har hittills monterats ur ram, rengjorts och konserverats efter behov. Rengöringen utgjorde en stor del av arbetet då måleriskikt och ramar var starkt nedsmutsade.

Under året har två samarbeten med företaget Västsvensk konservering genomförts, ett för konsolidering av en deponerad skulptur i Dicksonska palatset samt ett arbete i Palacehuset i Brunnsparken gällande en avgjutning av skulpturer av paret Fürstenberg.

NYFÖRVÄRV

Museets nyförvärvade konstverk besiktigas av konservator och uppgifter om material, teknik, mått, komponenter, installationsanvisningar, påskrifter och signaturer registreras i databasen. Stor vikt läggs vid den förebyggande konserveringen. Konstverken stabiliseras och får lämpliga skydd och förvaringslådor för att kunna visas och bevaras på ett bra sätt. Under 2013 blev detta arbete extra omfattande i och med överföringen av verk från Werneska villan till Göteborgs konstmuseum. Närmare hälften av verken kvarstår för genomgång och registrering under 2014.

MAGASIN

Göteborgs konstmuseum har ett stort behov av yta i ändamålsenliga lokaler för att magasinera museiföremål. Idag hyrs externa magasin av vedertagna företag i branschen. Magasin som inte uppfyllt säkerhetskraven har under året kunnat utrymmas. Detta innebär en betydande förbättring mot tidigare. Problem med platsbrist, avsaknad av lämpliga förvaringsmoduler liksom kostsamma in- och uttag och transporter kvarstår dock. I underlag för en förstudie inför om- och tillbyggnad av museet ingår specificering av behov av magasin i anslutning till Göteborgs konstmuseums huvudbyggnad för att effektivisera föremålshandling. Externa magasin innebär större kostnader för personal och transport förutom en ökad belastning på föremålen.

En extra satsning har gjorts för att förbättra skadedjurskontrollen i museets magasin. Arbetet med att förbättra kontrollen över konstverkens placeringar har fortsatt genom inventeringsinsatser i ateljén för

papperskonservering. För framtida säkring av inventarietkontroll eftersträvas tillgång till museets databas MuseumPlus i samtliga magasin.

En möjlig lokal för magasinering av museiföremål inom Kulturförvaltningen har under året besökts men efter utredning avlogs möjligheten då lokalen inte uppfyllde Göteborgs konstmuseums behov.

KLIMAT

Konservatorerna gör regelbundna mätningar för att övervaka klimatet i byggnaden. Klimatmätare avläses kontinuerligt och skickas till klimatlaboratorium för kalibrering och underhåll. I ytterväggarna i den del av museet som byggdes under 1960-talet har värme installerats för att undvika problem med kondens. Det innebär en betydande uppgradering av klimatsäkerheten. En ny larmgivare för att säkerställa klimatet bakom ett utsatt konstverk som omfattar fyra kvadratmeter har dessutom installerats.

Ett blixtnedslag den 27 juli krävde omfattande arbete i dialog med KTC, WSP-Group och Göteborg Energi med klimatanläggningen för att säkerställa fortsatt drift. Denna incident har utvecklat ett gediget blixtnedslagsskydd i dialog med fastighetsförvaltare Higab och företaget Reijler.

Under året reviderades den riskanalysrapport samt de dokument för akutåtgärder som gemensamt sammanställdes 2009 med hjälp av Higab, Göteborg Energi och WSP-Group. Nya dokument för akutsatser har utvecklats för att underlätta orientering i byggnaden. Tekniska ritningar har uppdaterats genom nya uppmätningar. Arbete återstår fortfarande innan museets klimatanläggning kan fungera fullt ut.

Nordiska museet och Nationalmuseum har byggt nya konserveringsateljéer och konservator har tillsammans med WSP bidragit med rådgivning gällande processventilation.

SAMVERKAN OCH UNDERVISNING

Konserveringsavdelningen deltar aktivt i den nationella dialogen inom kulturvård, gällande nya lagförslag till regeringen samt utveckling av internationella standarder från Svenska Standard Institutet.

Museet har deltagit i ett samverkansprojekt med konservatorsutbildningen för att undersöka hur den nyinstallerade LED-belysningen i museet kan påverka ljuskänsliga pigment hos konstverken. I uppsatsen *Museibelysnings påverkan på kromgula pigment* genomför Andreas Roxvall pigmentanalyser och experiment med accelererad nedbrytning. Den målning som museet misstänkte kunde innehålla särskilt ljuskänsliga pigment, *Olivskog, Saint Rémy* av Vincent van Gogh, visade sig vara mindre känslig än befarat. Den LED-belysning som museet installerat visade ingen större negativ påverkan i jämförelse med den halogenbelysning som tidigare användes.

Konserveringsenheten har haft 9 föredrag, totalt 24 timmar, för allmänhet och studenter från Institutionen för Kulturvård samt Institutionen för Kulturvetenskaper, båda vid Göteborgs universitet. I föreläsningar ingår laborationer, studieuppgifter och examination. Två praktikanter från konservatorsutbildningen har mottagits och fått handledning i konservatorernas arbete under sammanlagt nio veckor förutom handledning vid uppsatsarbete som berör konstmuseets samlingar. Samarbetet med Institutionen för Kulturvetenskaper har förstärkts och utvecklats bland annat genom att undervisningen utvärderas utifrån studieenkäter.

Nätverket för anställda som arbetar med samlingar vid Kulturförvaltningens museer har under året haft två träffar, en vid Röhsska museets och en vid Sjöfartsmuseet. Nätverket, som bildats för att öka kvaliteten och vitalisera arbetet med museisamlingarna inom kulturförvaltningen, enades om gemensamma riktlinjer för Kulturförvaltningens behov av transport av museiföremål.

En klimatomätningssleverantör har under året besökt museet för att demonstrera nya mätprogram. En konservator från Västerås Konstmuseum besökte Göteborgs konstmuseum under en dag för instruktioner angående utställningen *Klara Kristalova* som innefattade flera hanteringskrävande moment av keramiska verk. Forskare inom konst- och bildvetenskap har efterfrågat omfattande dokumentation och information, analytisk bild- samt arkivuppgifter av konservator. Konservatorer assisterade när en extern fotograf kallades in för att fotografera skulpturer för den kommande boken om samlingen.

Ett samarbete med Nordiska konservatorsförbundets svenska sektion NKF-S resulterade i tvådagarskursen Media och kulturpolitik i samarbete med Kulturvårdsinstitutionen vid Göteborgs universitet. Kursen riktade sig till konservatorer från de nordiska länderna och syftade till att synliggöra frågor kring bevarande av kulturarv.

Miljöförvaltningen i Göteborg skickade ut en Kemikalieplan och en Miljöplan på remiss till samtliga förvaltningar i staden förutom andra intressenter. Planerna är tänkta att implementeras i stadens alla verksamheter inom de närmaste åren. Yttrande från Göteborgs konstmuseum skrevs av konservator. Till

Kulturutredningen SOU 2012:37, gällande kulturvård, skrev konservator yttrande tillsammans med Nordiska konservatorsförbundets svenska sektion. Yttrandet finns att läsa på Nordiska konservatorsförbundets hemsida.

Konserveringsarbeten 2013			
Accessionsnr	Konstnär	Kondition	Åtgärd
GKM 2012-31	Ahlgrensson, Björn	Omfattande plandefekter	Ommontering, kantförstärkning, plangöring
GKM 2013-13	Birger, Hugo	Skiktlyftningar, färgbortfall, ytsmuts	Konsolidering, retuschering, ytrengöring
GKM 2013-44	Birger, Hugo	Skiktlyftningar, färgbortfall, ytsmuts	Konsolidering, retuschering, ytrengöring
GKM 0540	Ehrenstrahl, D K	Plandefekter, rispor i fernissan	Lokal plangöring, regenerering av fernissa
GKM 0549	Ekström, Per	Generella skiktlyftningar, färgbortfall	Impregnering, retuschering
GKM 0462	Eugen, Prins	Skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering
GKM 2013-86	Fagerlin, Ferdinand	Sprickor i färgskikt och papper	Konsliding, retuschering
GKM 0488	Finnberg, G W	Reva	Lagning av reva
GKM 0488	Finnberg, G W	Reva, plandefekter	Kantförstärkning, omspänninig
GKM 0178	Forsberg, Nils	Färgbortfall	Retuschering
GKM 2013-85	Fyt, Jan	Omfattande ytsmuts	Ytrengöring
GKM 2013-90	Gegerfelt, W von	Skiktlyftningar,färgbortfall, ytsmuts	Konsolidering, retuschering, ytrengöring
GKM 2013-92	Gude, Hans Fredrik	Omfattande ytsmuts	Ytrengöring
GKM 2013-96	Hagborg, August	Omfattande ytsmuts	Ytrengöring
GKM 2013-50	Hagborg, August	Ytsmuts, plandefekter, löst montage	Ytrengöring, ommontering med kantförstärkning
SK 783	Hansson, Lars	Spricka, materialbortfall	Sammanfogning, kittning, retuschering
GKM 2710	Josephson, Ernst	Skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering, retuschering
GKM 2013-34	Kiörboe, Carl Fredrik	Reva i duken, färgbortfall, bula	Plangöring, svetsning av reva, retuschering
GKM 0312	Kreuger, Nils	Skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering, retuschering
GKM 2013-9	Kreuger, Nils	Skiktlyftningar,färgbortfall, ytsmuts	Konsolidering, ytrengöring
GKM 2010-9	Kristalova, Klara	Sprickor	Konsolidering, retuschering
GKM 0184	Krouthén, Johan	Skiktlyftningar, färgbortfall missfärgade vaxrester	Konsolidering, retuschering, vaxavlägsning
GKM 2013-116	Larsson, Carl	Skiktlyftningar, färgbortfall, blinding	Konsolidering, retuschering, regenerering
GKM 2013-4	Larsson, Carl	Missfärgad tjock fernissa	Avlägsning fernissa, nytt ytskydd
F 83	Lebourg, Albert	Skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering, retuschering
GKM 2013-65	Liljefors, Bruno	Generella skiktlyftningar	Generell konsolidering
GKM 2013-67	Liljefors, Bruno	Omfattande ytsmuts	Ytrengöring
GKM 2013-74	Liljefors, Bruno	Ytsmuts, gulnad fernissa	Ytrengöring, avlägsning fernissa
GKM 2013-75	Liljefors, Bruno	Skiktlyftningar, färgbortfall, ytsmuts	Konsolidering, retuschering, ytrengöring
GKM 2013-76	Liljefors, Bruno	Plandefekter, hårt bunden ytsmuts	Lokal plangöring, ytrengöring
GKM 2013-78	Liljefors, Bruno	Omfattande ytsmuts	Ytrengöring
GKM 2013-79	Liljefors, Bruno	Omfattande ytsmuts	Ytrengöring
GKM 2013-80	Liljefors, Bruno	Omfattande ytsmuts	Ytrengöring
GKM 2013-82	Liljefors, Bruno	Omfattande ytsmuts	Ytrengöring

GKM 2013-83	Liljefors, Bruno	Skiktlyftningar,färgbortfall, ytsmuts	Konsolidering, ytrengöring
F 88	Liljefors, Bruno	Generella skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering, retuschering
GKM 0242	Lindholm, Berndt	Färgbortfall	Retuschering
GKM 1074	Llano Valdés, S.	Skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering, retuschering
GKM 2322	Lundquist, Evert	Blindingar i befintlig ytbehandling	Regenerering av ytbehandling
GKM 1495	Lundquist, Evert	Skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering
GKM 2013-46	Mellström, Rolf	Reva, färgbortfall	Svetsning av reva, kittning, retuschering
GKM 2013-8	Munch, Edvard	Hål, skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering, retuschering, ytrengöring
GKM 0778	Nordström, Karl	Skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering, retuschering
GKM 2674	Parrow, Karin	Olösligt färgstänk	Retuschering
GKM 2013-88	Rydberg, Gustaf	Ytsmuts, missfärgade retuscher	Ytrengöring, retuschering
GKM 0382	Skovgaard, Joakim	Skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering, retuschering
GKM 2013-95	Skånberg, Carl	Färgbortfall, missfärgade retuscher	Retuschering
GKM 0305	Smith, Wilhelm	Reva, färgbortfall, plandefekter	Plangöring, sammanfogning, retuschering
GKM 0769	Smith-Hald, Frithiof	Skiktlyftningar, färgbortfall	Konsolidering, retuschering
GKM 0995	Steenwijck, H van	Färgbortfall	Retuschering
GKM 2350	Stenvinkel, Jan	Separering i pannån, lossad duk	Konsolidering av pannå, limmad duk
GKM 0723	Wahlberg, Alfred	Kraftig ytsmuts med fläckar	Ytrengöring
GKM 1423	Wells, John	Sprickor i pannån, skiktlyftningar	Sammanfogning, konsolidering
GKM 2013-6	Zorn, Anders	Plandefekter, ytsmuts	Plangöring, ytrengöring

UTLÅN

UTLÅN AV KONST

Göteborgs konstmuseum lånar ut konst till andra museer för utställningar i Sverige och utomlands. Utlånen innebär att museets verk möter en ny och större publik och på detta sätt blir tillgängliga för fler. Att museet förfogar över nationellt och internationellt eftertraktade verk i samlingen ökar möjligheterna för museet att i sin tur kunna låna verk för att göra angelägna utställningar med eftertraktade verk. Av dessa skäl ställer sig museet positivt till låneförfrågningar även om dessa måste bedömas i varje enskilt fall med hänsyn till verkets kondition, att säkerhets- och klimatkrav kan uppfyllas samt med beaktande av verkets plats och betydelse i museets hängning. Utlån av konst innebär stor administration och kräver insatser från intendent, konservatorer, tekniker och fotograf.

Utlånsverksamheten under 2013 har i princip följt samma linje som under tidigare år. De låntagande institutionerna är något färre men antalet utlånade verk ligger på samma nivå som förut. Generellt är utlånen jämnt fördelade mellan Stockholm, övriga Sverige och utlandet. Under året som gått har de västsvenska institutionerna inte varit lika aktiva låntagare med undantag av Mjellby Konstmuseum som återkommer årligen. Vad gäller de internationella förfrågningarna så tenderar dessa ofta att handla om samarbeten, antingen kring hela utställningar eller utbyten av de mest eftertraktade verken i museernas samlingar. För en del mindre museer utgör även större inlån från Göteborgs konstmuseum en viktig del i deras utställningsverksamhet.

Anders Zorn är en av de svenska konstnärer som under året uppmärksammats internationellt. Göteborgs konstmuseum har lånat ut verk av Zorn till två utställningar i Boston respektive San Francisco. Verk av Edvard Munch har varit fortsatt eftertraktade, inte minst på grund av att 2013 var ett jubileumsår för Munch, då det var 150 år sedan konstnärens födelse. Flera större satsningar gjordes i Norge men även i andra länder.

Förteckning över låntagare av konst

Ort	2013	2012
Göteborg och Västsverige	1	8
Stockholm	8	6
Övriga Sverige	9	5
Utland	8	11
Totalt	26	31
Antal utlånade föremål	115	114

Göteborg och Västsverige

I Göteborgs närområde och övriga Västsverige lånades 4 verk ut till 1 utställning.

Mjellby Konstmuseum, Halmstad: *Per Ekström – landskapsmålare och modernist*

Stockholm

Till Stockholm lånades 27 verk ut till 8 utställningar. Prins Eugens Waldemarsudde har under 2013 lånat verk till 4 utställningar. Vidare har nya samarbeten med bland annat Kulturhuset Stadsteatern och Sven-Harrys konstmuseum inletts.

Sven-Harrys konstmuseum: *Stargazer*

Prins Eugen Waldemarsudde: *Liljefors och Naturfotograferna; Eva Bonnier – konstnär och mecenat; Konstnärskolonin på Tyresö; Skagen – en skandinavisk konstnärskoloni*

Livrustkammaren: *Bilder av Kristina*

Nationalmuseum: *Carl Larsson – vänner & ovänner*

Kulturhuset Stadsteatern: *Lars Hillersberg. Entreprenör och provokatör*

Övriga Sverige

Till utställningar i övriga Sverige lånade Göteborgs konstmuseum ut 68 föremål. En stor del av de utlånade föremålen (50 verk ur samlingen med barnboksbilder) ingick i en utställning på Norrköpings Konstmuseum.

Uppsala konstmuseum: *Pressat – tradition och innovation i tryckta bilder; Patrick Nilsson; Att återvända till Auschwitz*

Västerås konstmuseum: *Klara Kristalova*

Värmlands Museum, Karlstad: *Annan konst*

Norrköpings Konstmuseum: *Gulligt! Läskigt! Roligt! Bilder för barn under 100 år*

Smålands Konstarkiv Vandalorum, Värnamo: *Vera Nilsson*

Moderna Museet, Malmö: *Barnens Bästa Biennal: Berättelser*

Bror Hjorths Hus, Uppsala: *Karin Parrow*

Utland

Låntagare utanför Sverige återfanns med några få undantag i de skandinaviska länderna. Totalt lånades 16 verk ut till 8 utställningar. Större internationella samproduktioner har inte förekommit i samma omfattning som tidigare år. Allt fler museer väljer att använda sig av en extern utställningsorganisatör som skickar låneförfrågningar för museernas räkning. I dessa fall är det mer osäkert att etablera ett samarbete då det är fler parter involverade i projektet. En stor del av förfrågningarna från utlandet avslås då de gäller nyckelverk som bör vara tillgängliga för museets egna besökare.

Isabella Stewart Gardner Museum, Boston: *Anders Zorn. A European Artist Seduces America*
Fine Arts Museums of San Francisco, Legion of Honor: *Anders Zorn. Sweden's Master Painter*

ARoS Aarhus Kunstmuseum, Århus: *Annika von Hausswolff – It All Ends With a New Beginning; GULDALDER – Nye perspektiver på den danske guldalderkunst*

Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung i München: *Nordic Art. The Modern Breakthrough 1860–1920*

Nasjonalmuseet, Oslo: *Munch 150; KjARTan Slettemark. Kunsten å vaere kunst*

Punkt Ø, Galleri F 15 och Momentum Kunsthall, Moss: *Munch og Moss 1913–1916*

UTLÅN AV BILDER

Vid sidan av utlån av konstverk till utställningar lånar museet ut fotografier av konstverk i samlingen till utställningskataloger, böcker och kommersiella ändamål samt till forskare. Bildutlånen kräver administration och, om fotografier saknas, framtagning och fotografering av verk. Därför tar museet, liksom andra institutioner, ut en avgift för att leverera bilder.

Totalt lånades 156 bilder ut 2013 jämfört med 103 stycken 2012. Bakom ökningen ligger beställningar av bilder till utställningskataloger i samband med utlån av konstverk till utställningar. I ett flertal fall har även bilder av museets verk använts för reproduktioner i form av vepor i utställningar där

museet nekat utlån av originalverket. Många verk ur våra samlingar har även valts ut för att illustrera samlingsverk i svensk konsthistoria. Utställningen *Dramat i Arles: van Gogh, Gauguin, Bernard* på Ordrupgaard i Danmark marknadsfördes med Göteborgs konstmuseums van Gogh-målning *Olivskog, Saint-Rémy* (1889), såväl i pressmaterial som omslagsbild till den bok av museidirektör Anne-Birgitte Fonsmark som gavs ut i samband med utställningen.

DEPOSITIONER

Sedan drygt ett sekel driver Göteborgs konstmuseum en depositionsverksamhet i främst kommunala lokaler. Konsten finns deponerad på ett åttiotial olika platser och antalet verk uppgår till cirka 900. De verk som deponeras i externa lokaler är sådana som normalt inte visas i museets publika samlingar men som i och med depositionsverksamheten får möjlighet att möta en annan publik. Göteborgs konstmuseum hyr sedan år 2000 även ut konst till ett fåtal företag, för närvarande fyra. Detta görs enligt en årlig tariff om 2 500 kr per originalverk samt 500 kr per grafiskt blad.

Depositionsverksamheten har under 2013 dominerats av arbete kring museets övertagande av konstsamlingen i Wernerska villan med hemtagning av verk, uthängning av ersättningsverk samt återhängning av verk ur Wernerska samlingen efter att dessa registrerats och konserverats. Verk ur Wernerska samlingen som bedöms lämpliga har deponerats i villan i kombination med verk från samma tid från museets övriga samling.

Inventering och dokumentation av de verk som finns deponerade i staden har fortsatt under året och ett nytt system för arkivering av dokument rörande depositionsverksamheten har upprättats.

Under året hängdes 64 nya verk ut som långtidslån och 14 togs tillbaka till museet. En del omflyttningar på olika depositionsställen har också genomförts. Under året har 3 verk tagits in från deposition för att fotograferas för den kommande boken om museets samling.

TEKNIK OCH SÄKERHET

Museets tekniker hänger fasta och tillfälliga utställningar, vilket i många fall innefattar större tekniska installationer och tillfälliga ombyggnationer, ommålning, ljussättning, AV-teknik, montering av texter med mera. Även vid in- och utlån och depositionsärenden medverkar tekniker. Enheten för teknik och säkerhet är också delaktig i utveckling av lokaler- nas användbarhet och säkerhet. Enheten ansvarar vidare för uthyrning av lokaler i samband med event samt ansvarar för AV-teknik vid verksamhet i museets regi.

UTSTÄLLNINGAR

Under året har museets tekniker arbetat med nio nyöppnade utställningar av varierande storlek.

De två utställningarna i serien *I dialog med samlingarna*, Conny Karlsson Lundgren och Helga Steppan samt Johannes Heldén och Johanna Wilenfelt, innefattade installationer i museets befintliga hängning där särskilt Conny Karlsson Lundgrens videoinstallation krävde nya tekniska lösningar. Andra utställningar som krävde särskilda tekniska lösningar av AV-tekniker Daniel Landahl var *Bruce Nauman* och *Ştefan Constantinescu*. I *Bruce Nauman* installerades en ljud- och videoinstallation i ett nybyggt rum på övre etaget och på nedre etaget installerades en stor videoutställning med projektorer, högtalare och äldre videoskärmar. Till *Ştefan Constantinescu* utformades en särskild biograf på nedre etaget.

Tekniker Arne Bourghardt har formgivit flera speciallösningar till årets utställningar. *Helene Schjerfbeck* installerades i Stenahallen med fristående skärmväggar. I samma rum visades *En dold skatt – konst från Wernerska villan* där våder med mönsttrade tapeter bidrog till att återge en del av villans historiska atmosfär. *Barna Hedenhös och andra illustrationer av Bertil Almqvist*, som visades i kabinetten på våning fem, innehöll speciallösningar för att visa originalillustrationer på ett levandegörande sätt.

Sten A Olssons Kulturstipendium 2013: Nathalie Djurberg & Hans Berg och Patrick Nilsson innehöll en videoinstallation i fristående kub i mörklagd del av Stenahallen medan Patrick Nilssons verk innefattade en känslig installation med hundratals stående träbrickor arrangerade på golvet i ett mönster.

FASTIGHET

Ombyggnationer

Tegelväggarna i mellan och övre etaget har under året kläts med plywood och gipsskivor för att ge en jämnare och mer funktionell väggyta.

Museibutiken har byggts om och fått större försäljningsyta och lager genom att den tidigare så kallade Stenasalen tagits i anspråk som butiksutrymme. Därmed frigjordes utrymme i entrén.

Projektering tillsammans med hyresvärden Higab för renovering och flyttning av brandcells dörr i porträttgången skedde under december och kommer att genomföras i januari 2014.

Särskilda händelser

I juli inträffade ett blixtnedslag som slog ut nära all elektronik innehållande kretskort, som inbrottslarm, brandlarm, hissar, klimatanläggning, kamerabevakningssystem, trådlöst larm, värmeridåer, datorer och nödtelefoner i museet. Denna incident medförde extra arbete och kostnader för återställning på cirka 2,3 miljoner kronor. Med anledning av de vittomfattande konsekvenserna av blixtnedslaget kommer åskskyddet att ses över av Higab med eventuell installering av inslagsskydd, åskledare med mera. En riskinventering i Göta Lejons regi har genomförts. Museet har under året även genomfört el- respektive brandrevison.

UTHYRNING/EVENT

Enheten för teknik och säkerhet sköter verksamheten med lokaluthyrning vid föredrag, fester och andra event. Under året har ett flertal större och mindre event och uthyrningar ägt rum, däribland Stena A Olssons Stiftelse För Forskning och Kulturs årliga stipendieutdelning. Dessa evenemang i konstmuseets lokaler innebär intäkter för museet och bidrar till att göra Göteborgs konstmuseum till en attraktiv och välkänd institution i Göteborg.

TD2

Enhetschef Lennart Pettersson har tillsammans med enhetschef Helena Karlsson arbetat med databasinventeringen TD2, en webbplats inom Göteborgs Stad som syftar till att öka tillgängligheten till offentliga byggnader genom detaljerad information om ramper, dörrar, hissar, trösklar, toaletter et cetera.

MILJÖARBETE

En handlingsplan för miljöarbetet har lagts upp i samråd med personalen. Denna innebär bland annat att museet ska fortsätta att byta ut befintlig belysning mot LED-belysning. I hörsalen har 32 60-wattslampor ersatts av lika många 4-wattslampor för att spara el. Under året har museichefen och miljöombudet även genomfört en miljöron d. En miljödagbok har skapats i databasen och är klar att börja användas av personalen för att dokumentera, utvärdera och förbättra miljöarbetet.

Museet har under året infört nya rutiner om att bygga om och återanvända transportlådor vid utlån. Under året har 11 lådor återanvänts istället för att nya beställs. Ett register över lådor har upprättats i Museum-Plus för att enkelt få en översikt över lådstorlekar.

Miljöombudet har tillsammans med övriga ombud från kulturförvaltningen deltagit i möten och studiebesök rörande miljöfrågor. Enhetschef för teknik och säkerhet och miljöombud har tillsammans med representanter från Higab även deltagit i en workshop om miljöarbete. Miljöfrågorna har även aktualiserats på arbetsplatsträffar.

VÄNFÖRENINGAR

KONSTMUSEETS VÄNNER

Föreningen Konstmuseets Vänner i Göteborg bildades 1942 och stöder Göteborgs konstmuseum genom inköp efter förslag från museet. Föreningens årsmöte ägde rum den 15 april under ledning av ordförande Else-Marie Fänge. Vänföreningen hade under året 980 medlemmar. Museichefen är adjungerad ledamot i vänföreningens styrelse.

Vänföreningen bekostade under året förvärv av Conny Karlsson Lundgrens *Aleksa & de Andra* (2013) och sex litografier av John Jon-And (en temperamålning av konstnären medföljde utan extra kostnad).

Museets personal föreläser på de kurser som vänföreningen anordnar för medlemmarna. Vårens konstkurs hade rubriken ”Att tänka och skapa nytt – om ateljéer, verkstäder och kolonier som konstnärliga kreativa miljöer”. Höstens kurs hade tema ”Museet med den levande samlingen”.

Under året arrangerade vänföreningen åtta förhandsvisningar och vänträffar varav en träff var en introduktion för nya medlemmar. Resor arrangerades till Rom, Sankt Petersburg, Tallinn, Tyskland, Schweiz och Wien samt Uppland. Dagsresor genomfördes till Karlstad, Borås och Oslo. En resa gick till Malmö och Ordrupgaard i Danmark.

BARNBOKSBILDENS VÄNNER

Barnboksbildens Vänner (BBV) är en ideell vänförening till Göteborgs konstmuseum som arbetar för att öka kunskapen om barnboksillustratio-

ner. Under tjugo år har föreningen donerat originalillustrationer till museet och samlingen omfattar idag över tvåusen barnboksbilder av ett sextiototal nordiska konstnärer. Museets intendent för samlingar ingår i styrelsen för BBV.

Föreningen har under året haft flera möten och aktiviteter. I samband med årsmötet den 4 april på Göteborgs konstmuseum höll Ingmari Desaix, tidigare intendent vid museet, ett föredrag med titeln ”Se barnet! Ett urval representativa bilder av barnet i konsten”.

På Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg överlämnades Erika Hedmans fotografier till *Den finaste skatten* som gåva till Göteborgs konstmuseum. Gåvan togs emot av museichef Isabella Nilsson.

Utöver denna gåva skänkte BBV en bild av Aina Stenberg-Masolle, *Kaffedrickande damer*.

RESOR

Föremålsregistrator Kalle Andersson

Museernas Vårmöte, möte med den nationella användargruppen för MuseumPlus, Stockholm 15–16 maj.

Studieresa med kulturförvaltningens museipedagoggrupp med fokus på GLO, Cardiff och London 13–16 oktober.

Konstpedagog Emelie Arendorff Runnerström

Nätverksresa med studiebesök för skolornas kultursamordnare och kulturförvaltningens museipedagoggrupp samt studiebesök på Forum för levande historia, Stockholm 3–5 juni.

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson

Inbjuden av Nationalmuseums forskningsavdelning att föreläsa för allmänheten på temat ”Museisamlingar, artefakter och självbilder”, Nationalmuseum, Stockholm 12 juni. Vid samma tillfälle hade Arvidsson ett möte med intendent Eva-Lena Bergström.

Deltagande i konferensen The European Artistic Avant-Garde c.1910–30: Formations, Networks and Trans-National Strategies, Södertörns högskola, Stockholm 11–13 september.

Konservator målerikonservering Malin Borin

Workshop on Energy efficient Museum Storage, Nationalmuseum Danmark, Brede 10–11 oktober.

Intendent samlingar och forskningssamordnare Per Dahlström

Kurirresa i samband med utställningen *Anders Zorn*. A European Artist Seduces America, Isabella Stewart Gardner Museum, Boston, USA 30 januari–6 februari.

Deltagande i Museernas vårmöte, Stockholm 15–17 maj.

Möte inför arbetet med en utställning om Marcus Larson, Nationalmuseum, Stockholm 28 november.

Möte på inför arbetet med en utställning om Marcus Larson, Nasjonalgalleriet, Oslo 6 december.

Informatör Malin Gustafsson

Studieresa tillsammans med Kulturförvaltningens kommunikatörer, studiebesök och möten med marknadschefer på olika museer och kulturcenter, till exempel Southbank Centre, Museum of London, Victoria & Albert Museum samt The Crystal, London 19–22 november.

Freja Holmberg

Nätverksresa med studiebesök för skolornas kultursamordnare och kulturförvaltningens museipedagoggrupp samt studiebesök på Forum för levande historia, Stockholm 3–5 juni.

Studieresa med kulturförvaltningens museipedagoggrupp, Cardiff och London 13–16 oktober.

Enhetschef Anna Hyltze

Medverkan vid förhandsvisning och vernissage för *Jan Lööf – bildmakaren* på Kristinehamns konstmuseum 3–4 maj.

Möte med konstnären Charlotte Gyllenhammar på Carl Eldhs Ateljémuseum inför kommande utställning, Stockholm 23 augusti.

Medverkan vid Art Copenhagen och CHART Artfair samt studiebesök på Statens Museum for Kunst, Köpenhamn 30 augusti.

Möte med långivare inför utställningen *Barna Hedenhös och andra illustrationer av Bertil Almqvist*, Stockholm 8 november.

Alexander Lindblom

Nätverksresa med studiebesök för skolornas kultursamordnare och kulturförvaltningens museipedagoggrupp samt studiebesök på Forum för levande historia, Stockholm 3–5 juni.

Intendent pedagogik Philippa Nanfeldt

Nätverksresa med studiebesök för skolornas kultursamordnare och kulturförvaltningens museipedagoggrupp samt studiebesök på Forum för levande historia, Stockholm 3–5 juni.

Kurirresa till Galleri F 15, Moss, Norge 17–18 september.

Studieresa med kulturförvaltningens museipedagoggrupp, Cardiff och London 13–16 oktober.

Museichef Isabella Nilsson

Möte med Michael Govan, direktör för LACMA, Carol Tognieri, direktör för Norton Simon Museum, Pasadena, Jeffrey Deitch, direktör för MOCA, Richard Benefield, direktör för Honour of Legion och de Young museum, besök LA Art Fair samt gallerier, Los Angeles 17–25 januari.

Besök vid Market, Supermarket och Monopol, Stockholm 14–18 februari.

Budgetkonferens med kulturnämndens ledamöter och kulturförvaltningens avdelningschefer och ledningsgrupp, Marstrand 11–12 mars.

Konferens IS Directors Institute, Köpenhamn 7–8 april.

Gallery Weekend, Berlin 24–28 april.

Museernas vårmöte, Riksförbundet Sveriges museer, Nordiska museet, Stockholm 14–17 maj.

Venedigbiennalen samt besök vid museerna MAXXI och MACRO, Venedig och Rom 28 maj–3 juni.

Möte med Anne-Birgitte Fonsmark, direktör för Ordrupgaard, Köpenhamn 14 juni.

Möte med Audun Eckhoff, museichef för Nasjonalmuseet for Kunst, Arkitektur og Design, Oslo 26 juni.

Museibesök och möte med Maite van Dijk, intendent för måleri, och Leo Jansen, intendent för samling, Van Gogh Museum, samt besök vid Stedelijk Museum för att se museets om- och nybyggnad, Amsterdam 8–10 juli.

Kurirresa till Honour of Legion inför Zornutställning samt möte med Colin B Bailey, direktör vid Honour of Legion och de Young Museum, Barbro Osher, generalkonsul, samt besök på de Young Museum, möte med konstnär David Hockney, San Francisco, 22–29 oktober.

Intendent och bildrättsansvarig Eva Nygårds

Nordic Registrars Group, Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk och Statens Museum for Kunst, Köpenhamn 2–3 maj.

Kurirresa till Isabella Stewart Gardner Museum, Boston 19–24 maj.

Marknadsförare Malin Oppered

Studieresa tillsammans med Kulturförvaltningens kommunikatörer, studiebesök och möten med

marknadschefer på olika museer och kulturcenter, däribland Southbank Centre, Museum of London, Victoria & Albert Museum samt The Crystal, London 19–22 november.

Intendent utställningar Johan Sjöström

Förhandsvisning och pressdagar, Venedigbiennalen 29 maj–2 juni.

Kurirresa till Nasjonalmuseum, Oslo 15–17 oktober.

Möte med Marie Hélène Lavallée, chef för Musée National Jean Jacques Henner, gällande lån av Hennerverk för utställning om Olof Sager-Nelson och hans samtida, möte med Grazia Quaroni, curator vid Fondation Cartier pour l’art contemporain, ansvarig för en kommande utställning om latinamerikansk fotografi 1960–2013, förhandsvisning och pressdagar, Paris Photo 2013, samtliga i Paris 13–15 november.

Julia Svensson

Studieresa finansierad av Sixten Strömboms stipendiefond, möten med chefer, ekonomer och marknadsförare på fem konstmuseer, Sankt Petersburg 13–23 september.

Konservator målerikonservering Petra Waern

Kurirresa, Stockholm 10–11 april.

Svenska Museiföreningens årsmöte, Nordiska konservatorsförbundet svenska sektionen, NKF, årsmöte, Stockholm 15–17 maj.

Kurirresa, Moss 27–28 maj.

Kurirresa, Helsingfors 25–26 februari samt 3–5 september.

Kurirresa, Aarhus 12–13 augusti.

Riksantikvarieämbetets årliga Samlingsforum, Karlstad 21–22 november.

Koordinator Britt-Marie Widén

Möte med styrgruppen inför European Registrars Conference i Helsingfors i juni 2014, Helsingfors 18–19 mars och 15–17 december.

Nordic Registrars Group, Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk och Statens Museum for Kunst, Köpenhamn 2–3 maj.

Kurirresa till Nasjonalgalleriet, Oslo 15–16 maj.

FORTBILDNING

Den angelägna kulturinstitutionen (GLO)

Den angelägna kulturinstitutionen eller Generic Learning Outcome (GLO) är en satsning inom Kulturförvaltningen som syftar till att utvärdera museibesökarens upplevelse, för att därigenom bättre förmå tillvarata museernas möjligheter att uppnå kvalitativa resultat. Metoden är utvecklad i Storbritannien för att hjälpa kulturinstitutioner att ställa upp rätt mål och utvärdera verksamheten utifrån desamma. Utmärkande för metoden är att fokusera på kvalitativa värden som upplevelser och kunskapsförväring istället för på kvantitativa resultat.

Hela personalen deltog i en första utbildning som hölls vid tre tillfällen den 8–10 april vid Sjöfartsmuseet i Göteborg. En utvald kärngrupp, som representerade skilda yrkesgrupper inom museet, fick därutöver en fördjupad utbildning om fem heldagar. Kärngruppen, som bestod av Kalle Andersson (projektledare), Arne Bourghardt, Philippa Nanfeldt, Malin Opperud och Julia Svensson, rapporterade kontinuerligt under året om utbildningens innehåll och det pilotprojekt som påbörjades. Med fokus på besökare i åldern 18 till 24 år skapades två fokusgrupper, en med målgruppen och en med personalen, för att utvärdera hur museet kan bli bättre på att nå ut till denna grupp.

Utbildningsprojektet ”Den angelägna kulturinstitutionen” genomfördes tillsammans med Göteborgs stadsmuseum, Röhsska museet, Sjöfartsmuseet Akvaret, Göteborgs Konsthall och Mölndals stadsmuseum. Utbildningstillfällen var följande:

11 och 12 april, Mölndals stadsmuseum

Kalle Andersson, Arne Bourghardt, Anna Hyltze, Helena Karlsson, Philippa Nanfeldt, Isabella Nilsson, Malin Opperud, Lennart Pettersson och Julia Svensson

12 juni, Göteborgs stadsmuseum

Kalle Andersson, Arne Bourghardt, Malin Opperud, Philippa Nanfeldt och Julia Svensson

16 september, Göteborgs stadsmuseum

Kalle Andersson, Arne Bourghardt, Philippa Nanfeldt, Malin Opperud och Julia Svensson

21 oktober, Mölndals stadsmuseum

Kalle Andersson, Arne Bourghardt, Anna Hyltze, Helena Karlsson, Philippa Nanfeldt, Isabella Nilsson, Malin Opperud, Lennart Pettersson och Julia Svensson

Informatör Malin Gustafsson

Deltagande i kursen Grafisk design/reklam, Forsbergs.

Enhetschef Anna Hyltze

Referens inför utbildningen Critical exhibition studies som anordnas av Högskolan för design och konsthantverk och Riksutställningar.

Marknadsförare Malin Opperud

Deltog tillsammans med Kulturförvaltningens kommunikatörer i kursen Digital strategi samt föreläsningen Varumärkesbyggande av Björn Kusoffsky från Stockholm Design Lab.

Pedagogerna Emelie Arendorff Runnerström, Freja Holmberg, Philippa Nanfeldt med flera

Förutom genomgångar av nya utställningar har interna, kortare seminarier kring teman och specialområden inom lektionsarbetet genomförts av pedagogerna själva. En eller flera pedagoger/intendent för pedagogik har också deltagit i större seminarier.

Föreläsning med Anne Bamford, professor i pedagogik i London, arrangerad av Kultur i Väst, Tibro kommun, Göteborgs Stads kulturförvaltning och Center för skolutveckling Göteborgs Stad, Göteborgs stadsmuseum 18 januari.

Halvdag om Barnkonventionen och barnperspektiv, seminarium arrangerat av Göteborgs Stads kulturförvaltning, Göteborgs stadsmuseum 28/29 januari.

Perspektiv på samlingar, seminarium, Göteborgs konstmuseum 29 april.

Möten med minnen-utbildning, Göteborgs konstmuseum 6 maj.

VISITOR-TOPIA, arrangerat av VGR/Göteborgs Konsthall, Göteborgs konstmuseum 15 maj.

Att störa homogenitet, arrangerat av Kultur i Väst och Västarvet, Borås 14 oktober och Göteborgs stadsmuseum 11 november.

Genus i museer, arrangerat av nationella nätverket med samma namn, Sjöfartsmuseet 12 november.

Fiktionsfabriken, arrangerat av Kultur Ungdom, Navité och Göteborgs Konsthall, Göteborgs Konsthall 25 november.

Konservator målerikonservering Petra Waern
WestPridefestivalen 20 maj–2 juni och förvaltningsgemensam utbildning, Genus i museer, Sjöfartsmuseet, Göteborg 12 november.

MEDARBETARE

Vid Göteborgs konstmuseum har följande medarbetare varit anställda under 2013:

Ledning

Isabella Nilsson, museichef

Enheten för kommunikation

Cornelia Cederleuf, administration 20 procent från oktober

Christine Dahm, administration 20 procent februari–augusti

Malin Gustafsson, informatör

Helena Karlsson, enhetschef/administration

Bue Nordström, butiksassistent (museibutiken)
Malin Opperud, marknadsförare
Maggie Singer, reception
Julia Svensson, ekonom
Marie Wallgren, reception
Fredrik von Zweigbergk, butiksföreståndare (museibutiken)

Timanställda i reception/butik: Frida Bladby, Sofia T Buhre, Gunilla Fransson Bangura, Sandra Gustafsson, Annika Jensie, Maria Kultala, Gustav Lejelind, Johannes Nordholm, Johanna Palmborg, Mia Rådström, Isabella Samuelsson och Björn Westerlund.

Enheten för utställningar, samlingar och pedagogik

Kalle Andersson, föremålsregistrator (tjänstledig under januari)
Kristoffer Arvidsson, forskningsledare
Malin Borin, konservator (målerikonservering)
Per Dahlström, intendent (samlingar)/forskningssamordnare
Freja Holmberg, konstpedagog, vikariat januari–maj därefter tillsvidare-anställning
Anna Hyltze, enhetschef/intendent
Katarina Jansson Hydén, konstpedagog, tjänstledig till och med maj
Maria Klauzner, konservator (papperskonservering)
Philippa Nanfeldt, intendent (pedagogik)
Eva Nygårds, intendent (bildrättsansvarig), tjänstledig under januari
Eva Ranglin, bibliotekarie
Hossein Sehatlou, fotograf
Johan Sjöström, intendent (utställningar)
Susanne Stenbäcken, konservator, projektanställd
Anders Svensson, föremålsregistrator, vikariat under januari
Petra Waern, konservator (målerikonservering)
Britt-Marie Widén, koordinator (utställningar)

Månads- eller timanställda konstpedagoger och/eller värdar: Emelie Arendorff Runnerström, Sofia T Buhre, Jenny Forsgren, Alexandra Herlitz, Johanna Holmström, Ylva Jonsson, Alexander Lindblom, Johannes Nordholm, Linn Pettersson, Linnea Sjöberg och Anders Svensson.

Enheten för teknik och säkerhet

Arne Bourghardt, tekniker
Daniel Landahl, tillsynsman
Solveig Lehtonen, tekniker
Lennart Pettersson, enhetschef
Anna Petters, föremålstekniker med depositionsansvar
Mats Pihlström, tekniker

Timanställd tekniker: Antonio Sognasoldi.

PERSONALFÖRÄNDRINGAR

Under utställningarna *Klara Kristalova*, *Helene Schjerfbeck* och *En dold skatt – konst från Wernerska villan* har Göteborgs konstmuseum fortsatt att arbeta med det aktiva värdskapet. Utställningsvärdarna har varit anställda på månads- eller timbas.

Katarina Jansson Hydén avslutade sin anställning som konstpedagog i maj och efterträddes av Freja Holmberg. Papperskonservator Maria Klauzner gick i pension vid årsskiftet.

BOKSLUT

Göteborgs konstmuseum

Resultat (belopp i tkr)	Bokslut 2013	Budget 2013	Avvikelse	Bokslut 2012	Bokslut 2011	Bokslut 2010
Intäkter	23 511	21 898	1 613	26 180	26 696	22 388
<i>varav entréintäkter</i>	<i>2 919</i>	<i>4 250</i>	<i>-1 331</i>	<i>4 422</i>	<i>5 517</i>	<i>1 910</i>
Kostnader	39 791	36 289	-3 502	40 240	38 618	33 490
Nettokostnad	16 280	14 391	-1 889	14 060	11 922	11 102
Kommunbidrag	14 391	14 391	0	14 085	11 923	11 105
Resultat	-1 889	0	-1 889	25	1	3

Volym/nyckeltal	Utfall t o m dec 2013	Utfall t o m dec 2012	Utfall t o m dec 2011	Utfall t o m dec 2010
Volymtal, de vi är till för				
Antal anläggningsbesök	217 613	262 678	282 052	213 904
<i>varav verksamhetsbesök, totalt</i>	<i>177 946</i>	<i>217 343</i>	<i>234 499</i>	<i>168 038</i>
<i>varav verksamhetsbesök, barn och unga</i>	<i>31 968</i>	<i>45 659</i>	<i>51 524</i>	<i>24 911</i>
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	16 214	19 004	19 517	17 261
Öppethållande, antal timmar per vecka	41/42/49	42/49	42/45	42
Volymtal, verksamhet/processer				
<i>Antal aktiviteter totalt, hemarena</i>	<i>1 331</i>	<i>1 310</i>	<i>1 281</i>	<i>1 197</i>
varav utställningar	16	19	18	20
<i>varav pedagogiska aktiviteter, barn och unga</i>	<i>663</i>	<i>782</i>	<i>794</i>	<i>696</i>
<i>varav övriga aktiviteter</i>	<i>652</i>	<i>509</i>	<i>481</i>	<i>485</i>
Antal aktiviteter vid uppsökande verksamhet	19	25	1 2	4
Unika träffar på hemsidan	91 588	110 350	-	-
Uthyrning lokaler, antal timmar	148	108	170	-
Antal besökta kommuner	18	14	3	4
Nyckeltal, de vi är till för				
Nöjd kundindex 1)	80	-	75	-
Nyckeltal, verksamhet/processer				
Antal besök per årsarbetare	6 937	7 905	8 980	7 567
Antal besök per öppen timma	99	118	130	100
Kostnad per besök	70	54	42	51
Kostnad per öppen timma	6 927	6 305	5 416	5 101

Siffrorna är inte direkt jämförbara mellan åren

Det ekonomiska resultatet för 2013 uppgår till -1 889 tkr.

Intäkterna är 1 613 tkr högre än ackumulerad budget bland annat beroende på ökad försäljning i butiken och uppbokning av en ersättning från Göta Lejon avseende sommarens åskincident. Entréintäkter till vårens storutställningar blev dock lägre än förväntat och färre årsbiljetter såldes.

Kostnaderna är 3 502 tkr högre än ackumulerad budget beroende på bland annat återställningskostnader efter åsknedslag, ett större lageruttag till följd av ökad försäljning i butiken, extra lönesatsningar, ökade IT-kostnader och nya projekt som täcktes med bidrag.

Bilaga:

RAPPORT OM STUDIERESA TILL SANKT PETERSBURG

Den 13–23 september genomförde museets ekonom Julia Svensson en studieresa till Sankt Petersburg, finansierad av Sixten Strömboms stipendiefond. Här följer hennes rapport.

Målet med resan var att besöka en rad större och mindre konstmuseer för att få en uppfattning om finansieringen av museernas verksamhet. Syftet var att studera hur finansieringen fungerade i praktiken liksom att studera administrationen kring densamma.

BESÖKTA MUSEER SAMT MÖTEN:

Ryska Museet – ekonomichef Natalia Andrikova

Ryska Museet grundades 1895 och har en mycket stor konstsamling med verk från 1000-talet fram till idag. Institutionen är dessutom ett center som omfattar stora kulturella och pedagogiska aktiviteter, restaurering och forskning. Museet består av Mikhailspalatset, Michails slott (Paul I:s), greve Orlovs marmoralats, Peter I:s sommarhus, Stroganovpalatset och skulpturparken Sommarträdgården.

Isakskatedralen – ekonom för samtliga Ekaterina Pronina

Kyrkan vid blodet, Smolnykatedralen, Sampsonska-tedralen

Isakskatedralen – ett konst- och arkitekturmuseum som inkluderar fyra katedraler

Katarinapalatset i Tsarskoje Selo – museichef Olga Taratynova, enhetschef för internationella kontakter Ilja Tychkov

Katarinapalatset byggdes 1710–1720 som tsarens sommarresidens och är idag ett känt museum med en rik samling av konst, möbler, porslin, vapen, kläder, böcker och smycken. Museet omfattar två palats, åtta paviljonger, två parker och ett ridcenter.

Det mest kända rummet på museet är Bärnstensrummet som förstördes under Andra världskriget men återuppbyggdes efter kriget.

Kejserliga konstakademin – museichef Ludmila Kondratenko

Museet är en del av konstakademin och ett forskningscenter med en unik samling av teckningar, grafik, målningar av ryska och västeuropeiska konstnärer samt avgjutningar av verk av antika och västeuropeiska skulpturer.

Yusupovpalatset – marknadsförare Julia Kasian

Yusupovpalatset – en unik byggnad från 1700-talet. Från 1830 till 1917 bodde fem generationer av den aristokratiska familjen Yusupov i palatset. Idag är museet ett historiskt och kulturellt monument med en exklusiv konstsamling och lyxiga interiörer.

De besökta museerna är mycket olika vad det gäller storlek, lokaler, samlingar och inte minst inriktning. I katedraler poängteras byggnaderna med bland annat historiska väggmålningar och utsmyckning. På museer visas både interiörer och samlingar.

Men de besökta museerna har också mycket gemensamt. I Ryssland får institutioner bidrag antingen från staten eller från kommunen. De besökta museerna är statliga och får årliga bidrag från staten. Dessutom får museer riktade medel från staten för olika satsningar, oftast för restaurering. Museibyggnaderna är mellan 150 och 300 år gamla och kräver ett stort underhåll. Det stora antalet besökare – enbart Ryska museet har 1,6 miljoner besökare årligen – sliter på byggnader och interiörer.

Sponsring och donationer har länge varit av stor ekonomisk betydelse för museerna i Sankt Petersburg och deras samlingar. Vissa museer har grundlagts ur en privat samling och idag finns tusentals verk i samlingarna. Det finns inga medel för inköp avsatta i budgeten utan nya verk doneras oftast av företag eller privatpersoner. Dessutom finansieras museernas trycksaker genom sponsring.

Museerna har extern finansiering på mellan 30 och 100 procent av budget. Yusupovpalatset har exempelvis inga medel från staten. Extern finansiering

består av intäkter från försäljning av entrébiljetter, visningar, aktiviteter, butiker, konserter, guidade turer kombinerade med andra besöksmål, undervisningsprogram för barn och sponsring. På alla museer finns anställda personer eller en enhet för sponsring. Även museichefer lägger anse- nlig tid på sponsring. Enligt en museichef ger 50 procent av hennes försök inget resultat, 25 procent kan bli möjliga samarbetspartner i framtiden och 25 procent ger ett samarbete.

För ett samarbete krävs att båda parter kan erbjuda något till varandra. De besökta museerna har olika förutsättningar för samarbete. Vissa har attraktiva lokaler med bra läge att hyra ut och har möjlighet att ordna olika aktiviteter, till exempel konserter. De företag som stöder museer får skattereducering. Det sponsrande företagets namn synliggörs på trycksaker och i information om nyinköpta verk då de bidragit till förvärvet. Varje år gör vissa museer en sammanställning om olika kommande planer och behov av satsningar med därtill länkade kostnadsangivelser. Denna sammanställning kan vara en broschyr som delas ut till olika företag. De intresserade kan då välja vilken satsning de vill stödja.

Museer betalar ingen hyra utan har från staten rätt att använda sina lokaler. Vissa museer har en enhet för underhåll av byggnader. Katedra- ler betalar hyra och då ingår underhåll.

Museer gör månads- och kvartalsrapporter samt bokslut vid årsskif- tet som skickas till Centrala Kulturförvaltningen i Moskva. Det finns stora skillnader mellan de besökta museerna och Göteborgs konstmuseum vad gäller administration. Olika verksamheter och skilda förutsättningar försvårar jämförelser. Viktiga frågor där likheterna är stora är IT, kassasystem och registrering av besökare, inköp och upphandling samt personalvård.

Alla de personer som jag kom i kontakt med var mycket intres- serade och imponerade av verksamheten vid Göteborgs konstmuseum. De fick en del idéer som de också kunde använda i egen verksamhet, till exempel att införa årskort och att samarbeta med studenter som går på musiklinjer vad det gäller konserter. Dessutom fick alla exempel på Göteborgs konstmuseums trycksaker – program, foldrar och flyer – som gav idéer till en ny utformning av deras trycksaker.

Från de besökta museerna fick jag trycksaker och varor som säljs i museibutikerna som kan vara intressanta för Göteborgs konstmuseum, till exempel kataloger, guideböcker, bokmärken, pussel och DVD. Ryska museet distribuerar sin årsrapport på DVD-skivor eftersom materialet är mycket omfattande. Konstakademin marknadsför sin verksamhet bland annat genom radioreklam. Yusupovpalatset och Smolnykatedralen gene- rerar intäkter genom konserter.

Genom mitt besök har jag fått nya perspektiv och skapat nya kontakter och möjligheter till eventuella samarbeten i framtiden med museer i Sankt Petersburg.

Julia Svensson